

Tündérbastély Óvoda Pedagógia programja

Készítette: Tündérbastély Óvoda nevelőtestülete

Hatályos: 2018. szeptember 1-től

TARTALOMJEGYZÉK.

I. BEVEZETŐ	1.o.
II. ADATOK, ÓVODÁK BEMUTATÁSA	
2.1. Enese	5.o.
2.3 Fehértó	6.o.
2.4 györsövényház	6.o.
III. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP, KÜLDETÉSNYILATKOZAT	6.o.
3.1 Gyermekkép	7.o.
3.2. Óvodakép	7.o.
3.2.1. Sajátos nevelési feladatok	7.o.
3.2.2. Migráns gyermekek nevelése	8.o.
3. 3. Küldetésnyilatkozat	9.o.
IV. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	11.o.
4.1 Egészséges életmód alakítása	11.o.
4.2 Érzelmi nevelés, szocializáció	17.o.
4.3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	19.o.
V. ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	24.o.
5.1. Személyi feltételek	24.o.
5.2. Tárgyi feltételek:	25.o.
5.3. Óvodai élet megszervezése	25.o.
5.3.1. Az óvodák csoportszervezése	26.o.
5.3.2. Napirend, hetirend	26.o.
5.3.3. Az óvoda kapcsolatai	29.o.
VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	32.o.
6.1. Játék	32.o.
6.2. Mese, vers	36.o.
6.3. ének, zene, énekes játék	39.o.
6.4. Rajzolás, mintázás, kézimunka	43.o.
6.5. Mozgás	46.o.
6.6. A külső világ tevékeny megismerése	49.o.
6.7. Munka jellegű tevékenységek	53.o.
6.8. A tevékenységben megvalósuló tanulás	55.o.
VII. ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS, MÉRÉS ÉS MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI RENDSZER	59.o.
VIII. GYERMEKVÉDELEM AZ ÓVODÁBAN	59.o.
IX. ÜNNEPEINK, HAGYOMÁNYAINK ÉS A HOZZÁJUK KAPCSOLÓDÓ TEVÉKENYSÉGEK	60.o.
X. ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT	63.o.
XI. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	64.o.
XII. FELHASZNÁLT IRODALOM	65.o.

I. BEVEZETÉS

„Óvodás korban magyar mivoltunk épületének mintegy földalatti alapjait kell leraknunk. Minél mélyebbre épül a fundamentum, annál szilárdabb lesz az épület.”

- *Kodály Zoltán* –

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja (továbbiakban: Alapprogram) a hazai neveléstörténet értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve készült, melyet kiegészítettünk a helyi sajátosságokkal, igényekkel, és az óvónők ötleteivel. Megkötéseket csak a gyermek érdekének védelmében tartalmaz. Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is figyelembe vettük.

Az óvodai nevelésünk a gyermek harmonikus fejlődése érdekében a személyiség teljes kibontakoztatására a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartására, megerősítésére kell irányulnia az egyenlő hozzáférés biztosításával.

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet játszanak.

Az óvodai nevelésünkben érvényesülnie kell a különböző innovatív pedagógiai törekvéseknek, melyben az óvodapedagógusok pedagógiai nézetei és széles körű módszertani szabadságai érvényesülhetnek, megkötéseket csak a gyermek érdekében tartalmaznak.

Óvodáinkban saját pedagógiai programmal dolgozunk, melyet kezdettől fogva a nevelőtestület közösen készített el.

1.1. Jogszabályi háttér:

- Alapító okirat
- 363/2012.(XII.17) Korm. Rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról
- 20/2012.(VIII.31) EMMI-rendelet
- 2/2005. (III.1.) OM sz. rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése
- 137/2018. (VII.25.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012.(XII.17.)Korm. rendelet módosításáról

II. ADATOK, ÓVODÁK BEMUTATÁSA

Az intézmény hivatalos elnevezése: Tündérvastély Óvoda

Az enesei Tündérvastély Óvoda székhelyi óvodaként,
A fehértói és a gyórsövényházi óvoda telephelyként működik.

Enese Község Önkormányzatának Képviseletestülete és

- Fehértó Önkormányzatának Képviseletestülete 2009. augusztus 1-től társulási megállapodás alapján működteti az óvodát. 2016 szeptember 1-től telephely és nem tagintézmény
- Gyórsövényház Önkormányzatának Képviseletestülete 2016. szeptember 1-től társulási megállapodás alapján telephelyként működteti a gyórsövényházi óvodát

Székhely óvoda neve: Tündérvastély Óvoda Enese
Címe: 9143 Enese, Petőfi u. 26.
Tel.: 96/363-101 06-20/4337111

1. Telephely óvoda neve: Tündérvastély Óvoda Fehértói Telephelye
Címe: 9163 Fehértó Zrínyi u. 55.
Tel.: 96/277-244

2. Telephely óvoda neve: Tündérvastély Óvoda Gyórsövényházi Telephelye
Címe: 9161 Gyórsövényház, Gárdonyi u. 45
Tel: 96/277274

Intézmény OM azonosítója: 030375

Fenntartó szervek. Enese Község Önkormányzatának
Képviseletestülete
9143 Enese, Szabadság u. 25.

Fehértó Község Önkormányzatának
Képviseletestülete
9163 Fehértó Dózsa Gy. tér 5.

Gyórsövényház Község Önkormányzatának
Képviseletestülete
9161 Gyórsövényház Petőfi u.100.

Intézmény alaptevékenysége. Általános műveltséget megalapozó óvodai
nevelés.
Gyógypedagógiai (konduktív pedagógiai)
Feladatok ellátása 851020

Csoportok száma: Enese 3
Fehértó 1
Györsövényház 25

Férőhelyek száma: Enese 75 fő
Fehértó 25 fő
Györsövényház 25

Óvodavezető: Horváth Judit megbízása 2016 szept. 1-től -2021-ig
Óvodavezető helyettes: Szűcs Györgyné megbízása 2016 szept. 1-től -2021-ig

2.1. Enese

Községünk a Hanság szélén van, lakóinak száma az évek során növekedett, meghaladja az 1800 főt. Óvodánk fogadja a közigazgatásilag Eneséhez tartozó Péterházapuszta lakóinak gyermekeit is. A szabad intézmény választás jogát tisztelve fogadjuk falunkhoz közel eső más községek gyermekeit.

1958-ban községünkben egy kastély épületet alakítottak ki óvodának, először egy csoportos, majd 1972-től két csoportos, és 1977-től napjainkig három csoportban foglalkoztatjuk a gyermekeket. 2010-ben hozzáépítettünk egy új részt az óvodához, és két csoportot megszüntettünk a régi épületben, mert az egyik teremnek nem volt természetes megvilágítása, a másik terem pedig kis alapterületű volt. A kastélyépületben maradt egy csoport, és az új részen lett kialakítva két óvodai csoport öltözőkkel és mosdóval. A régi épületben a megüresedett helységekben kapott helyet a családi napközi.

Három, életkor szerint kialakított gyermekcsoporttal foglalkozunk, melyeknek létszáma évről évre nő, meghaladja a maximum létszámot.

Tágas, jól felszerelt udvaron játszhatnak a gyerekek, ahol 50-60 éves fák adnak árnyékot a nyári melegben.

Évről évre vannak megkésett beszédfejlődésű és lassan fejlődő gyermekek.

Az óvoda alapító okirata szerint fogadjuk a sajátos nevelést igénylő gyermekeket, és nem számottevően de akadtak migráns gyermekek is (Románia)

1994. szeptembere óta logopédus foglalkozik a beszédhibás gyermekekkel, illetve megbízási szerződéssel gyógypedagógus, valamint fejlesztő pedagógus, nyelv és beszédfejlesztő pedagógus pedagógiai terapeuta végzettségű óvónőink terápiás foglalkozásokat tartanak az arra rászoruló gyermekeknek.

2018 szeptemberétől heti két órában megbízási szerződéssel az Önkormányzat finanszírozásában gyógytornász foglalkozik a fejlesztésre szoruló gyerekekkel.

Óvodai nyitvatartási időn kívül lehetősége van a gyerekeknek néptáncra, balettra, idegen nyelv tanulásra járni, ha mindezt a szülők igénylik. Ezeket óvodán kívüli személyek tartják.

A Syndelar módszer segítségével az egyik óvónők minden nagycsoportos gyermek (telephelyeinken is) vizsgálatát elvégzi, és a középsős korú gyermekeknél májusban, akiket az óvónők javasolnak.

Az egészséges életmód kialakítása érdekében heti egy gyümölcsnapot tartunk, valamint a tavasz folyamán a középsős és nagycsoportos korúaknak van lehetősége jelentkezni az úszótanfolyamra.

Hagyomány évek óta az októberi egészség hét sok-sok programmal.

2016 decemberében vehettük át a Zöld óvoda címet, ami három évre szól.

Az óvodának saját alapítványa van, 2005-től jogosultak vagyunk az adó 1%-ának fogadására. Az alapítvány célja, hogy anyagilag segítse a programban megfogalmazott célok megvalósulását, eszközök beszerzését, pótlását.

Jól működő aktív Szülői Munkaközösségünk van, akik segítik programjaink megvalósulását, illetve a bálók szervezésével és szponzorok megnyerésével anyagi juttatásokat szereznek az óvodának.

2.3 Fehértó

Az 1971-ben épült ház kettős funkciót tölt be. Az egyik szárnyában foglal helyet az óvoda, a másikban az orvosi rendelő. Az épület adottságai meghatározzák a lehetőségeiket.

A napfényes, de eléggé szűkös csoportszobában fogadhatjuk a gyermekeket. Ebben az egy csoportszobában zajlik az óvodások egész napi tevékenysége.

A csoportszobát egészíti ki a folyosó. A folyosón található az öltözőszekrények, padok.

A vegyes összetételű csoportnak 1 mosdó helyisége van (3 WC csészével és mosdókagylóval).

A nevelői szobánk, öltöző, elkülönítő nincs. Az épülethez gondozott, nevelési céljainknak megfelelően kialakított udvar tartozik. Az udvar egészséges, esztétikus környezetet biztosít a szabadban való változatos játék és egyéb tevékenységhez. Környezetünkhöz igazodó, többnyire természetes anyagból készült ügyességet és mozgást fejlesztő játékszerekkel rendeztük be. Folyamatos karbantartással a felszerelés fokozatos korszerűsítésével jónak mondható. Az udvari játékok tárolására szolgáló épület nem a legesztétikusabb, de a célnak megfelel. A program indításához a szükséges legalapvetőbb tárgyi feltételek adottak.

Az óvoda a Tündérkastély Óvodához való csatlakozása előtt egy évig mint nemzetiségi óvoda működött szintén társulás keretében. 2013. szeptember 1.-től, német nyelvoktatásban a gyerekek nem részesülnek.

2017 májusában tetőcsere, szigetelés, színezés és előtető kialakítása történt pályázati pénzből és a fehértói önkormányzat finanszírozásával.

2.3. Györsövényház

2016 szeptember 1 óta az enesei Tündérkastély óvoda telephelye.

Egy régi kastélyból átalakított épületben működik egy osztatlan vegyes csoporttal.

1966 óta egy csoporttal. Egy terem foglalkoztatóként, egy helység pedig étkezőként funkcionál. Az étkezésre használt helységben foglalkozik a gyerekekkel a gyogyopedagógus és a logopédus, itt kap helyet az irodai rész is. A tágas folyosó alkalmas a gyerekek öltözőjének kialakítására, az előterében pedig só szobát alakítottak ki. A burkolat cseréje évekkel ezelőtt megkezdődött, lassan az egész óvoda felújítása befejeződik.

2017 szeptemberében Audis nap keretében műpadlózás, laminált padló lerakás és festés volt.

A csoportszoba berendezése esztétikus, barátságos, a gyermekek különböző tevékenységet szolgálnak. a gyermekmosdó közvetlenül a csoportszobából nyílik. Az óvoda udvara szépen parkosított, fás, bokros környezetben van. Az udvari eszközök a gyermekek mozgásának, játékigényének megfelelőek, a bővítés, átalakítás itt is folyamatos.

III. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP, KÜLDETÉSNYILATKOZAT

3.1 Gyermekkép

Mérték az óvodás gyermek szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben a maga egyediségével, aki az óvodában társak között, érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes légkörben éli kisgyermekkorának boldog pillanatait. Játékos tevékenységek segítik tapasztalatszerzését, a környező világ felfedezését – fejlődését.

Nincs két egyforma gyermek, mindegyikkel tudni kel bánni. A tehetséges, jó képességű gyermeknek megadni a lehetőséget az előbbre jutáshoz, a gyengébb képességűnek pedig a felzárkózáshoz. Tudni kell a másságot elfogadni, kezelni.

Az elfogadás, a megértés, a tisztelet az óvodapedagógus munkáján keresztül nyernek értékközvetítést, ugyan úgy mint a derű, az őszinteség, a segítség, az egymásra odafigyelés, az udvariasság.

A családokkal együttműködve, a nevelési tevékenységüket kiegészítve és segítve – a gyermekek spontán érését hangsúlyozva, olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik közül legtöbben az óvodáskor végére rendelkeznek azokkal a képességekkel, hogy iskolai tanulmányaikat megkezdhessék.

- Akik jól érzik magukat társaik és nevelőik között az óvodáinkban. Aktívak, érdeklődők, szívesen tevékenykednek.
- Testileg és lelkileg egészségesen fejlődnek. Rendelkeznek az életkoruknak megfelelő testi és lelki képességekkel és készségekkel.
- Választékosan beszélnek anyanyelvüket, gondolataikat világosan kifejezik.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, biztosítva minden gyermek számára a z egyenlő hozzáférést.

3.2. Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család és erre építve szeretnénk olyan programot megvalósítani, amely a gyereket állítja középpontba.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye , a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Valljuk, hogy a gyermek fejlődő egyedi, megismétlődő, mással nem helyettesíthető egyéniség és szociális lény, ezért nem egyformán teljesítő átlagemberek nevelése a célunk.

Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, befogadó érzelm gazdag óvoda megteremtése a cél. A gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy önállóságot, boldogságot ad, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, az esélyegyenlőséget, életkorához és fejlettségéhez alkalmazkodó tevékenységet, különösen a szabad játékot.

Minden gyermek a saját képességeinek figyelembe vételével nevelhető, fejleszhető. Minden pedagógiai intézkedésnek a gyermek személyiségéhez kell alkalmazkodnia.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

A gyermeket nevelik, fejlesztik a társkapcsolatok, az óvoda összes dolgozója. A felnőttek tetteikkel közvetítik a feltétel nélküli szeretetet, s azt, hogy „Tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek, és segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre.”.

Minden gyermek ismerje, illetve tudja meg értékeit, és hiányosságait. Ezt élje meg természetesen, minden lelki feszültség nélkül.

Az óvoda a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek az integrált, differenciált fejlesztését biztosítja, ehhez szükség esetén megfelelő szakembereket alkalmaz. A HH-s és HHH-s gyermekek esetében a hátrányok csökkentésére, felzárkóztatására esélyt teremtünk.

A kiemelt képességű, tehetséges gyermekek felkarolására, igényeiknek kielégítésére az óvodapedagógusok nagy hangsúlyt fektetnek.

Az óvoda közvetetten segít az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődésében.

Munkánkat nevelőtestületi közösségekben végezzük – ezzel is erősíteni kívánjuk a nevelői ráhatásokat.

3.2.1. Sajátos nevelési feladatok

Az óvoda alapító okiratában foglalt, a fenntartó által meghatározott fogyatékoság típusának megfelelő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, fejlesztését vállaljuk. A sajátos nevelési igényű gyerekeket jelezzük a KIR-be. A fenntartó felé is jelezzük a sajátos nevelésű igényű gyermekeket, az EGYMI-nek, Szakszolgáltatnak és kérjük az SNI-s ellátást.

Az integrált nevelésből adódó óvónői feladatok

- Inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermekközösségekben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakítása.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek terhelhetőségénél az óvónő vegye figyelembe a sérülés jellegét, súlyosságának mértékét, adott fizikai állapotát.
- Ismerje fel, és gondozza kiemelten a gyermekekben rejlő kiemelkedő teljesítményt.
- A napirend során csak annyi segítséget kapjon a kisgyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek optimális nevelése érdekében a pedagógusok ismereteinek bővítése.
- Szakvélemény, fejlesztési javaslat kérése a megfelelő szakszolgáltatótól.

3.2.2. Migráns gyermekek nevelése

Migráns gyermek az, aki, valamint akinek a családja nem magyar állampolgár, és munkavállalás, tanulás céljából tartózkodik Magyarországon, illetve menekült státuszú. Ezeknek a gyermekeknek biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Alapelveink:

- A migráns gyermekek a magyar gyermekekkel azonos feltételek mellett vehetik igénybe az óvodai nevelést.
- Az emberi méltóság elismerése és tiszteletben tartása minden migráns gyermeket megillet.
- Az egyéni bánásmód elvét az ő nevelésük során is érvényesítjük.
- A bevándorló családból érkező gyermekek értékességét egyediségükben, individualitásukban keressük.

A migráns gyermekek neveléséből adódó óvónői feladatok

- Felkészülés a gyermek fogadására
- Az óvónők felkészülése a szülőkkel és a gyermekkel való kapcsolatfelvétellel kezdődik. A későbbiekben a gyermek kultúrájával, vallásával, nemzetiségével kapcsolatos információkat is össze kell gyűjtenie, szükség esetén utána kell olvasnia. Ezek az információk hozzásegítik ahhoz, hogy jobban megérthesse a gyermek viselkedését, meghatározhassa a pedagógiai beavatkozás lehetséges irányát.
- Kezdeti időszakban a gyermek érzelmi biztonságának megteremtése. Az eltérő nyelv, szokások, viselkedési módok, étrend elfogadtatása, értékékként való bemutatása szükséges a többi gyermek számára. A más kultúráról, a vallásról a borszínről, az etnikai különbségekről szóló, életkornak megfelelő ismeretek bemutatása apró lépésekben, a gyermek érdeklődési körét figyelembe véve valósítható meg.
- A migráns gyermeket segíteni kell a magyar nyelv elsajátításában, melynek leghatékonyabb eszköze a játék, tere pedig maga a közösség.

3. 3. Küldetésnyilatkozat

Saját pedagógiai programmal dolgozunk, melynek alapja a 3-7 éves korú gyermekek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítése, amely magában foglalja a gyermeki személyiség fejlesztését és az életre való felkészítést a tevékenységek által, a tevékenységeken keresztül. Intézményünkben legfőbb tevékenység a játék. Nevelőtestületünk óvodapedagógusai képzettek, többféle állami szakirányú végzettséggel rendelkeznek.

Azért dolgozunk, hogy a 3-7 éves korú gyermekek harmonikus személyiségének életkorra jellemző tulajdonságait kibontakoztassuk és erősítsük. Fejlesszük a gyermekek beszédképességét, erősítsük önállóságát, megalapozzuk és növeljük önbecsülését. Segítsük az akadályozott és részképesség zavarokkal küzdő, valamint a kiemelt képességű gyermekeket, és a másság elfogadását. A nehéz élethelyzetben lévő családoknak segítséget, támogatást nyújtunk.

Olyan óvodákba várjuk a gyerekeket, ahol szeretetben, otthonos, derűs, nyugodt légkörben, biztonságban tölthetik egész napjukat, személyiségüket fejlesztő játékok közt válogathatnak és dinamikus, gyermekszerető óvónők, dajkák veszik őket körül.

- Naponta mesét hallgathatnak, verset tanulhatnak.
- Részt vehetnek a hagyományok ápolásában.
- Beszédhibájukat logopédus javítja.
- Vízhez szoktatásra, úszástanulásra van lehetőség.
- Heti rendszerességgel ismerkedhetnek a gyermektornával
- A néptánc és népi játékok elemeivel ismerkedhetnek középsősök és a nagycsoportosaink
- A kézműves foglalkozásokon megismerkedhetnek a legváltozatosabb anyagokkal, eszközökkel és technikákkal.
- Részképesség hiánynál szakvizsgázott óvónőink fejlesztenek
- Nagy szerepet kap a bábjáték a gyermekek szórakoztatásában, játékában.
- Tágas udvaron tölthetik szabadidejüket

Célunk: hogy a gyermekek...

- Szívesen járjanak óvodába, érezzék ott biztonságban magukat;
- Fejlődjenek egyéni tempójuknak, érési sajátosságaiknak megfelelően;
- Kapjanak segítséget akadályozottságuk leküzdéséhez;
- Legyenek aktív résztvevői a társas-kapcsolatoknak, fogadják el a másságot;
- A magyar nyelv és a metakommunikáció segítségével legyenek képesek közreadni gondolataikat, kifejezni érzelmeiket;
- Legyen természetes számukra az egészséges életmód; legyen egészséges önbecsülésük, önbizalmuk;

Nevelő munkánk tudatos, tervszerű tevékenység, amelyben érvényesül a partnerközpontú szemlélet, a kultúrált párbeszéd, az építő kritika, korrekt érdekérvényesítés.

IV. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés általános feladatai

A program tartalmi kidolgozásánál a gyermek alapvető megnyilvánulási formájára, a mozgásra és játékokra alapozva szervezzük a főbb nevelési területeken végzendő pedagógiai és pszichológiai feladatokat. A program nevelési keretét egyfelől a gyermek természetes megnyilvánulásai formái, másfelől az óvoda kultúraátadó hatásrendszerének együttese, kölcsönössége, harmóniája határozza meg.

Pedagógiai programunk által törekszünk, hogy a tanulási képességek és kompetenciák célzott fejlesztésével minden gyermeket lehetőségeihez mértén közvetetten felkészítsük a zökkenőmentes iskolakezdésre, az iskolai közösségbe történő beilleszkedésre.

Az óvodai nevelés feladata az óvodás korú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- Az egészséges életmód kialakítása
- Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása
- Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

4.1 Egészséges életmódra nevelés

Célunk:

A gyermekek egészséges életmódjának kialakítása, testi fejlődésük elősegítése, az egészségtudatos életmód megalapozása. Az egészséges környezet védelméhez és megóvásához fűződő szokások kialakítása.

Feladatunk:

- az egészséges életmódra nevelés (testápolás, tisztálkodás, az étkezés)
- hangsúlyfektetés a magas cukortartalmú ételek és italokra, a magas só-és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére
- ösztönzés a zöldségek és gyümölcsök illetve tejtermékek fogyasztására
- a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészség megőrzés szokásainak alakítása
- a gyermekek gondozása, a testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- egészséges életvitel megismertetése, az egészséges életvitel iránti igény felkeltése, a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a testi képességek fejlődésének segítése, a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- környezet és egészségtudatos magatartás kialakítása.

A gyermekek a családi nevelés nyújtotta minta által szerzett ismeretekkel, tapasztalatokkal vagy a családi napköziben kialakított szokásrenddel érkeznek az óvodába. Ezekre alapozva, ezt továbbberősítve alakítjuk a testápolás, táplálkozás, öltözködés, mozgás, pihenés, levegőzés, és testedzés szokásrendszerét.

Az egészséges környezet és az egészséges életmód kölcsönhatásban van, egymásra épül, és egymást kiegészíti, ezért létfontosságúnak tartjuk a környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozását, melynek során kiemelten kezeljük a szülők szemléletformálását is.

Hangsúlyt fektetünk a higiénés szabályok betartására, mint a környezet tisztántartása, portalanítása, szükség szerint fertőtlenítése, a környezeti ártalmak kiküszöbölése, pl. szelektív hulladékgyűjtés, energiatakarékos izzók, keverőfejes csaptelepek használata, elhelyezése, megfelelő páratartalom biztosítása légszennyeződés csökkentése bokrosítással az udvaron, a csoportszobában nyugtató hatású színharmónia.

A gondozási feladatok ellátását a nevelés részeként értelmezzük, hisz az óvónő eközben is bővíti a gyermekek ismereteit, alakítja készségeiket, képességeiket, segíti önállóságuk megélését. Fontosnak tartjuk azonban, hogy ebben a feladatban a dajka is - együttműködve az óvónővel - részt vegyen.

Feladatunk:

- megteremteni azt az inkluzív miliót, melyben minden a gyermek biztonságban, felszabadultan tevékenykedhet, egészségesen fejlődhet.
- A folyamatos életszervezéshez, és tevékenységekhez szükséges eszközök, körülmények megteremtése – napirend rugalmassága. Élményszerzés lehetőségével segítjük elő a minél sokrétűbb komplexebb tevékenységformák kialakulását.

Az egészséges életmódra nevelés tartalma

Testápolás

A testápolást elsődlegesen önkiszolgáló tevékenységként értelmezzük, melynek célja a gyermek alapvető higiénias szokásainak kialakítása, egészségének védelme, megőrzése, testének, ruházatának gondozása. A testápolással kapcsolatos teendők bemutatása, megismertetése, gyakoroltatása és folyamatos figyelemmel kísérése az elsődleges feladatunk, melyben a dajka is aktívan közreműködik. Alapja a kisgyerek és a felnőtt közötti bizalmon alapuló, elfogadó, bensőséges kapcsolat. A testápolás tartalma: tisztálkodás, WC- használat, zsebkeendőhasználat, fésülködés, fogmosás.

Táplálkozás

A táplálkozás gyermeki szükségletet kielégítő önkiszolgáló tevékenység, melynek a szükséglet kielégítésén túl további célja a kisgyermek egészséges fejlődésének elősegítése, a korszerű táplálkozás megismertetése, és a kulturált étkezési szokások alakítása. Gyümölcsnapot szervezünk heti rendszerességgel.

Betegségmegelőzés

Gondot fordítunk a szezonális betegségek megelőzésére, ezért a lehetőségekhez mérten minél többet tartózkodunk a szabad levegőn. Rendszeresen szellőztetünk, portalanítunk, az időjárásnak megfelelő ruházatba öltöztetjük a gyerekeket. A nap közben megbetegedett gyermeket a többiektől elkülönítjük és értesítjük a szülőt, hogy gyermekét haza vigye. Lényegesnek tartjuk az anamnézis-felvétel közben az óvodai közösségbe kerülést nem feltétlenül akadályozó betegségek (pl. krupp, allergia, ételallergia, asztmatikus tünetek, lázgörcs) ismeretét, regisztrálását, és mindezek ismeretét szem előtt tartva az egyéni bánásmód elvét alkalmazzuk.

Öltözködés

Az öltözködés az önkiszolgáló tevékenység része, melynek célja a gyerekek öltözetének az aktuális környezeti viszonyokhoz való igazítása, elfogadtatása, belső igényé válásának alakítása.

Mozgás

A mozgás a gyermek alapvető, természetes tevékenysége, testi-lelki fejlődésének, optimális fizikai közérzetének, az egészséges életmód kialakulásának, az egészség megőrzésének meghatározó eleme. Célunk a gyerekek mozgásigényének kielégítése, mozgáskedvük fenntartása és mozgásuk fejlesztése, valamint a mozgás szeretetére épülő életvitel, életmód megalapozása.

Edzés, levegőzés

Edzésen a gyermekek levegőhöz, napfényhez, árnyékhoz, hideghez, meleghez, a levegő mozgásához való hozzászoktatását értjük, melyet rendszeres, következetes, gondos fokozatossággal valósítunk meg. Lehetőség szerint minél több időt töltünk a szabad levegőn, az időjárásnak megfelelő ruházatban.

Pihenés

Az ebéd utáni pihenő idejét a gyerekek igényéhez igazítjuk. A pihenéshez biztosítjuk az optimális feltételeket, a kényelmes, gyermekek méretéhez igazodó fektetőt, otthonról hozható kedves alvó állatkát, vagy kendőt, nyugalmat. Szükség esetén légzést könnyítő-tisztító illóolajos mécesest, fűtési szezonban párologtatót.

Baleset

megelőzése

A balesetek megelőzése érdekében balesetvédelmi ismereteket közvetítünk, balesetvédelmi készségeket és balesetvédelmi magatartást alakítunk. Megismertetjük a gyerekeket a balesetveszélyes helyzetekkel, közösen kialakítjuk azokat a balesetet megelőző szabályokat, melyeket be kell tartaniuk. Felhívjuk figyelmüket, a szemüveget, hallókészüléket viselő társuk fokozott védelmére. Utcai séták alkalmával megismertetjük, megtapasztaltatjuk a közlekedés alapvető szabályait

.A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

A gyermekek önállóak a tisztálkodásban, a tisztálkodási eszközök használatában, a vécéhasználatakor, a fogápolásban, az öltözködésben, önkiszolgáló tevékenységekben

- Balesetmentesen használják az evőeszközöket, a játék- és sportszereket, egyéb eszközöket, az óvoda és az épület egyéb helyiségeit, a környezet tisztántartására szolgáló eszközöket. Képesek mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését szándékosan irányítani, az adott helyzetnek megfelelően késleltetni, cipőt fűzni és kötni, gombolni, teríteni, hajtogatni, csendben közlekedni.
- Ismerik és betartják a kulturált étkezés szokásait, a környezet védelmét szolgáló magatartásformákat, a baleseteket megelőző szokásokat, elvárt magatartást. Segítenek a környezet tisztántartásában, a rendrakásban, a különböző önellátásra irányuló tevékenységekben. Szívesen tartózkodnak és tevékenykednek a szabad levegőn, mozognak, sportolnak, - Iskolába lépés előtt a gyerekek képesek mindennapi szükségleteik életkoruknak megfelelő önálló kielégítésére.

A dajka feladatai és kompetenciája: A dajka a gyermekek nevelését ellátó intézményekben az óvodapedagógus segítőként, jobb kezeként végzi feladatát, biztosítja a pedagógiai munkához szükséges higiénés feltételeket. Közreműködik a gyermek egész napi gondozásában a környezet rendjének, tisztaságának megteremtésében. Ellátja a környezetgondozási és baleset-megelőzési teendőket, kisebb balesetknél elsősegélyt nyújt. Munkáját a gyermek óvodai napirendjéhez igazodva az óvónők irányítása mellett szervezi és végzi. Gyermekszerető viselkedésével, személyi gondozottságával, kommunikációs és beszédmintájával hason az óvoda gyermekek fejlődésére. Tisztelje a gyermeket, a szülőt, kapcsolataira a tapintat, az elfogadás jellemző. A tudomására jutott pedagógiai információkat titokként kezelje. Nevelési kérdésekben az érdeklődő szülőket tapintatosan az óvodapedagógushoz irányítsa. Az intézmény környezetének higiénés biztosításával az ott folyó nevelési történésekben és a napirend feladataiban közvetlenül hozzájárulnak a nevelőmunka feltételeinek megteremtéséhez .

Szervezési feladatok a gyermek napirendjéhez kapcsolódóan

- teremrendezés
- a játékhoz, a gyermekek munkatevékenységéhez kapcsolódó teendők csoportosításában, udvaron
- öltözőben való segítségnyújtás módja

Étkezéssel kapcsolatos feladatok

- Étkezési feltételek biztosítása
- A gyermek önkiszolgálásában hogyan működjön közre
- Beteg gyermek esetén mi a teendője

Munkavédelmi feladatok, balesetvédelmi teendők

Takarítási feladatok

- az óvoda helységeinek, valamint udvarának tisztántartásával kapcsolatos feladatok elvégzése.
- A gyermek eszközeinek tisztán tartása, fertőtlenítése

Munkájuk járuljon hozzá az óvodai nevelés eredményességéhez

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- Kialakul testápolás és tisztaság iránti igényük
- Felszólítás nélkül, önállóan mosakodnak, fogat mosnak, fésülködnek, használják a zsebkenőt.
- Vigyáznak a tisztálkodási eszközökre, a mosdó és az öltöző rendjére, ha szükséges rendbe is teszik ezeket.
- Teljes önállósággal, a kulturált étkezés szabályait betartva étkeznek. Esztétikusan terítnek, eldöntik, hogy az ételből mennyit kérnek
- Öltözködésük önálló, figyelembe véve az időjárás változásait.
- Ruhájukat összehajtva teszik zsákjukba, bekötik, bekapcsolják cipőjüket, felhúzzák cipzárjukat.
- Vigyáznak környezetük rendjére, az ajtókat halkán nyitják-csukják, az eszközökkel óvatosan bánnak.
- Iskolába lépés előtt a gyerekek képesek mindennapi szükségleteik életkoruknak megfelelő önálló kielégítésére

4.2

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek jellemző *sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége.*

A családi nevelés mellett az óvodának igen nagy szerepe van az elsődleges közösségi nevelés során, hogy a családnál tágabb, tagoltabb erkölcsi és közösségi erőteret hozhat létre. Tudatosan alakítja, építi, kombinálja azokat a nevelő hatásokat, amelyekben az együttműködés és a társas érintkezés elemi formái integráns egységet, szerves kölcsönös kapcsolatot alkotnak.

Az óvoda tehát nem a spontán közösségi nevelésnek, hanem a pedagógiailag determinált közösségi nevelésnek a színtere, ahol az ***elemi kooperációs és kommunikációs formák tudatos kibontakoztatása folyik.***

Az óvodáskorú gyermekek érzelmi állapotát, befolyásolhatóságát nagymértékben az a családi atmoszféra határozza meg, amelyben élnek. A gyermek a családban sok élményt, tapasztalatot szerez, kialakult szokásformával rendelkezik óvodáskorra. A gyermek óvodai magatartását erősen befolyásolja a családban kialakult szokás és szabályrendszer.

Az ***érzelmi alapigények kielégítése*** (például a biztonságérzet), védettség érzet a feltétele annak, hogy a gyermek ***a környezete iránt érdeklődést mutasson***, igényeit megértéssel fogadni, és empátia készséget mutatni ugyanúgy hozzátartozik az érzelmi neveléshez, mint ***kiegyensúlyozott, harmonikus alaphangulat kialakítása.***

Mindezért szükséges, hogy már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék a gyermeket. (*Add a kezdet beszoktatásról*)

A gyermekekkel szemben támasztott két fő követelmény, hogy tanuljon meg másokkal érintkezni és együttműködni. Az együttműködési és érintkezési képességek jellegét, tartalmát, színvonalát, hatékonyságát mindenekelőtt az alapul szolgáló tevékenységek társadalmisága határozza meg. A társas és közösségi tevékenységek állandó gyakorlás által történő kifejlesztése rendkívüli fontossággal bír a társadalmi gyakorlatra való általános felkészítés, azaz életre nevelés szempontjából.

A társadalom élete, jórészt a társas közösségi kapcsolatok keretén belül zajlik. Fontos tehát már óvodában törekedni ezek kibontakoztatására. A jó közösséget mindig egyéniségek alkotják, mégpedig olyanok, akik egyéni ambíciójukat képesek a közösség keretein belül megvalósítani.

A közösségi nevelés szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása. Az óvodai élet szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását.

A gyermek nyitottságára építve az óvoda elősegíti, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje környezetét.

A nevelés tehát, mint tudatos értékválasztás a nevelési helyzetekbe beépített tevékenységek által valósítható meg, hiszen a gyermek állandó tevékenykedés közben fejlődik.

Célunk:

- A gyermekek egyéni képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normái alapján, a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával.
- A gyermekek érzelmi alapigények kielégítése, például biztonságérzet, védettségérzet, empátiakészség, otthonos kiegyensúlyozott légkör megvalósulásával a közösségi nevelés elősegítése.
- A gyermekek aktív érzékenységének alapozása az emberi és természeti környezet hatásaira, környezettudatos magatartás kialakításának elősegítése.

Feladatunk:

- Az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig, teret engedve az önkifejező, önértékesítő törekvéseknek.
- A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek és az óvoda alkalmazottak közötti pozitív érzelmi töltésű kapcsolatainak kialakítása, a gyermek kielégíthesse természetes társas szükségleteit.
- Az óvoda a gyermekek nyitottságára épít, és hozzásegíti a gyermekeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- A gyermek élettörténetének feltérképezése az anamnézissel, melynek felvétele a gyermek óvodába lépésekor történik.
- Segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek

A fejlesztés tartalma:

- Az óvodás gyermek jellemző tulajdonsága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, szeretetteljes családi légkör vegye körül. A derűs, oldott légkör serkentő hatású, a gyermeket kapcsolatteremtésre, cselekvésre, játékra ösztönzi.
- Ehhez tartozik az óvónő beállítódása, magatartása, a gyermek-dajka kapcsolatot is pozitív attitűd (érzelmi töltés) jellemezze.
- A derűs légkörben kezdhethetjük kibontakoztatni a barátságot fejlesztő érzelmet, részvétet, az együttérzés kifejezését is, a különbözőségek elfogadását, tiszteletét.
- A gyermekek közösségi életének színtereit, a csoportszobát és mindazokat a helységeket, ahol életük zajlik, tegyük otthonossá, barátságossá.
- A beszoktatás időszaka meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához, ezért már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik a gyermeket.
- Fontos, hogy minden cselekedetünket, tevékenységünket nyugalom hassa át. Különös jelentőségű a közös élményekre épülő tevékenység gyakorlása a szocializáció szempontjából.
- Legyen minden csoportnak hagyománya, szokásrendszere, ez mélyíti a gyermekek összetartozását, együttérzését. Úgy szervezzük meg az óvodai életet, hogy az segítse a

gyerekek erkölcsi tulajdonságainak fejlődését, szokás és normarendszer megalapozását.

- Bizalmuk, biztonságuk kialakulását elősegíti az óvoda felnőtt és gyermek közössége. Kiemelkedő szerepe van ebben az óvónőnek, aki irányítója és egyben társa is a gyermekeknek. A gyermeki magatartás alakulásának szempontjából modell értékű az óvónő és dajka kommunikációja, viselkedése. A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, megbecsülés, a korlátokkal együtt. A korlátokat úgy szükséges megszabni, hogy az adott korcsoport meg tudjon felelni az elvárásoknak, kielégítse a természetes társas szükségleteket, emellett a különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelje a gyermeket.
- Kiemelten odafigyelünk a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlődési szinten álló, érzékszervi, értelmi, mozgássérült, hátrányos vagy halmozottan hátrányos, elhanyagolt, vagy kiemelkedő képességű gyermek sajátos nevelésére. Szükség szerint szakember közreműködését kérjük.
- Érzelmi hatásokkal erősítjük közösségi nevelésünket, ami serkenti a szocializációt, amit családi nevelésre építünk, s az óvoda folytatja a gyermekek bevezetését a társadalmi környezetbe. Rácsodálkozunk, felhívjuk a figyelmüket a természetben és az emberi környezetben a szépre, jóra, hogy tisztelje és becsülje meg a körülöttük lévő világot. Megismertetjük szűkebb és tágabb környezetükkel, amely a szülőföldhöz kötődés alapja.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére :

- A gyermekek ragaszkodnak óvodájukhoz, társaikhoz, a felnőttekhez.
- Igényükké válik a helyes viselkedés, ismerik a viselkedés alapvető szabályait.
- Egymást figyelmeztetik a helyes viselkedésre és a szabályok betartására.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt, elfogadják a másságot.
- Igényükké válik a tevékenységben való részvétel és együttműködés.
- Rendelkeznek azokkal az elemi ismeretekkel, szokásokkal, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Tevékenységüket türelmesen befejezik, képesek nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatják a felnőttek, gyermekek közléseit.
- A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat, késleltetni tudják szükségleteik kielégítését.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre, készen állnak az iskolai élet, a tanító elfogadására, együttműködésre.

4.3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés

„ Ismergetjük, tanuljuk egész életünkben anyanyelvünket is, ezt a sokszínű, sokarcú csodát. S minél jobban megismerjük, annál szebbnek, gazdagabbnak, csillogóbbnak látjuk.”
(Lőrincze Lajos)

Az értelmi nevelés változatos tevékenységeken keresztül, kultúra átadás hatásrendszerében az óvodai nevelési módszerek segítségével, elsődlegesen a gyermek szabad játéka által valósul

meg. Az értelmi fejlesztés szoros kapcsolatban van az anyanyelv és kommunikáció alakulásával.

Programunk lényeges része a beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció fejlesztése.

Az egyéni fejlődés biztosításához szükséges, hogy az óvodapedagógus személyes példával (odafigyelés, meghallgatás, beszélgetés), kommunikációs helyzetek megteremtésével ösztönözze a gyermekek közötti kommunikációt, bővítse szókincsüket, gazdagítsa metakommunikációs ismereteiket (például érzelmeket jelző gesztusok, arckifejezések, testtartások).

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységforma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes magatartással és szabálykövetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. A gyermek beszéd és- és kommunikációs képessége elsődlegesen függ a családi szocializációtól, mely előnyös vagy hátrányos helyzetet teremt a gyermek számára a közösségben.

Az anyanyelvi fejlesztés megvalósulását segítjük:

- a beszélő környezet megteremtésével (szókincsbővítés)
- helyes mintaadással
- helyes szabálykövetítéssel
- megfelelő tapasztalatokra és ismeretekre építve, változatos tevékenységeken keresztül (szókincsbővítés; népköltészeti értékek közvetítése; anyanyelv megbecsülése, szeretete; beszéd- és kommunikációs kedv fenntartása)
- a gyermek meghallgatásával
- a gyermeki kérdések igénylésével
- a beszédöröm biztosításával (bátran nyilatkozzanak meg)

Célunk:

- A gyermek spontán szerzett tapasztalatainak , ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése
- Kognitív képességeik fejlesztése:
 - egyre pontosabb, valóság-hű észlelés
 - figyelem-összpontosításra való képesség
 - valósághoz közelítő képzeleti működés
 - reproductív emlékezet
 - problémamegoldó és kreatív gondolkodás
 - az alakuló fogalmi gondolkodás
- A beszédkedv felkeltése és fenntartása
- A beszédhallás és szövegértés fejlesztése
- Kapcsolatfelvétel támogatása, az információ eljuttatásának segítése a másikkal, verbális és nonverbális eszköztár kialakításával

Az anyanyelvi, értelmi fejlesztésből és nevelésből adódó óvónői feladatok.

- a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése
- különböző tevékenységek és élethelyzetek megteremtésével ezek gyakorlására motiválás
- Változatos tevékenységek szervezése, biztosítása.
- A gyermekek kíváncsiságára, érdeklődésére építés.

- az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás és alkotóképesség) és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.
- A pszichikus képességstruktúrák fejlődésének egyéni nyomon követése, a szükséges fejlesztési feladatok tervezése és beépítés e a gyakorlatba.
- Minden gyermeki kérdés megválaszolása.
- Kommunikációs helyzetek teremtése, a gyermekek beszédkedvének felkeltése.
- A gyermekek szókincsének bővítése.
- Metakommunikációs eszköztár megismertetése, gyakorlása játékban.
- A társ verbális és nonverbális reakciói megértésének segítése.
- A nyelvi hátrányos helyzetű, illetve nyelvi kiemelkedő gyermekek differenciált fejlesztése.
- Nyelvtanilag helyes, jól érthető, tiszta beszéddel mintaadás.
- Migráns gyermekek egyéni fejlesztése a magyar nyelv megismertetése terén.
- Szakmai kapcsolat tartása a logopédussal és fejlesztő pedagógussal.

Fejlesztés tartalma:

- Korának megfelelően kialakult a pontos érzékelése, észlelése.
- Képes vizuális, auditív differenciálásra.
- Térbeli viszonyokat képes felismerni, megnevezni.
- A keresztcsatornák működése korának megfelelő.
- Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is.
- Figyelme korához képest tartós.
- Gondolkodására a probléma megoldásra törekvés és a kreativitás jellemző.
- Helyesen, tisztán, érthetően beszél.
- Kérdésre minimum egyszerű mondattal válaszol.
- Szókincs korának megfelelő.
- Jól használja a metakommunikációs eszközöket.
- Bátran, szívesen kommunikál társaival és a felnőttekkel.
- Társára odafigyel, türelmesen meghallgatja mondanivalóját.
- A közölt információt megérti.
- A kommunikációt kapcsolatfelvételtre is használja.
- Bátran kérdez.
- Verbális emlékezete korának megfelelő.
- Egyszerűbb történeteket, mesét képes önállóan is elmondani.
- Ismeri és használja az udvariassági szavakat.
- Tud szemkontaktust teremteni és tartani.
- Élményeit és gondolatait el tudja mondani.
- A migráns kisgyermek is megérti az óvodai élethez szükséges kifejezéseket, és képes magát megértetni.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- Bátran beszélnek, érthetően kifejezik gondolataikat; a köznyelvben használatos nyelvi formákat megfelelően alkalmazzák.
- Tapasztalatszerzés során megértik környezetük jelenségeit, kifejlődik problémamegoldó gondolkodásuk.
- Formálódik megfigyelőképességük, szándékos figyelmük és emlékezetük.
- Kialakul tér- és időérzékelésük

- az anyanyelvi nevelés szerves része az óvodai élet minden mozzanatának, ezért a hat-hét éves korukra már bátran, szívesen és érthetően beszélnek, beszédhelyzetben megfelelően alkalmazzák a gesztusokat, névutókat, névmásokat, figyelnek a hangsúlyozásra, beszédfordulatokkal és beszédviselkedési formákkal teremtik meg és tartják fenn a kapcsolatot.
- Az óvodában felkészítjük a gyermeket az iskolára, iskola késszé a szülő teszi.
- A gyermek egyéni fejlődési ütemét figyelembe véve lehetőséget biztosítunk a fejlettség szerinti iskolakezdesre.
- Hat-hét éves korára a gyermek belép a „lassú átmenet szakaszába” (Vekerdy Tamás)
- A migráns gyermek is megérti az óvodai élethez szükséges kifejezéseket , és képes magát megértetni.

V. ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

5.1 Személyi feltételek:

	Óvónő	dajka	pedagógiai asszisztens	óvodatitkár	karbantartó
Enese	7	3	1	1	-
Fehértó	1	1	-	-	-
Gyórsövényház	2	1	-	-	-
összesen	9	5	1	1	-

Az óvodák élén 1 óvodavezető van az enesei székhely óvodából.

A telephelyeken nincs vezető, a vezetési feladatokat az óvodavezető látja el.

1 vezető helyettes van, logopédus, gyógypedagógus, saját karbantartó nincs.

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A pedagógusaink elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, minta a gyermek számára.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

A sajátos nevelést igénylő gyerekek ellátása a győri Szakszolgálaton keresztül, a fenntartói megállapodás alapján.

Enesén három szakvizsgázott óvodapedagógus külön foglalkozások keretében fejleszti a gyerekeket. (fejlesztő pedagógus, nyelv és beszédfejlesztő, valamint pedagógia terapeuta)

A gyerekek mérését Syndelar módszerrel méri fel az egyik óvónő mindegyik óvodában.

A kisebb javításokat, fűnyírást az Önkormányzatok karbantartói végzik szükség szerint mindegyik óvodában.

5. 2 Tárgyi feltételek:

A program megvalósításához szükséges eszközök és felszerelések a mindegyik óvodában különbözőek.

Az enesei óvodában három csoportszoba, három öltözőegység, kettő mosdó, egy irodahelyiség, egy elkülönítő, egy mozgáskorlátozott WC, mindegyik óvodarészen egy felnőtt WC, egy tisztító szeres raktár valamint egy teakonyha és egyben felnőtt öltöző van. Szükség lenne egy megfelelő méretű logopédiai és fejlesztőszobára, tornaszobára, óvónői szobára, szertárra valamint felnőtt zuhanyzó és öltözőhelyiségre. Az óvodához tágas udvarrész tartozik, két homokozó, két babház, mászóakák, csúszdák, hinták állnak a gyerekek rendelkezésére. A gyerekek tevékenységi formáihoz kapcsolódó tárgyi eszközök megléte megfelelőnek mondható. A környezettudatos magatartás kialakításához szükséges eszközök beszerzését tartjuk még fontosnak.

Fehértón egy csoportszoba, egy öltöző egység, egy mosdó WC-vel, plusz egy helység a raktározás céljára. Tágas, jól felszerelt udvaron játszhatnak a gyerekek.

Gyórsövényházon egy csoportszoba, tágas folyosó öltöző egységgel, egy gyerek mosdó WC-vel, egy ebédlő a gyerekeknek, ahol a gyógypedagógus és logopédus a fejlesztéseket tartja, egy kicsi iroda, ami előtte só szoba volt, egy raktár helység ami felnőtt öltöző is. A játszóudvar kellemes, jó játéklehetőségekkel.

A fehértó telephelyen nehezíti a kommunikációt, adatszolgáltatást, információ átadást, hogy nincs internet.

Mindkét óvoda külső és belső környezete szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét és biztosítja egészségük megőrzését. A tárgyi felszerelések a gyermekek által hozzáférhető módon és biztonságosan vannak elhelyezve. Az eszközök folyamatos beszerzése, pótlása és korszerűsítése szükséges mindhárom óvodában.

A játszóudvar mindegyik óvodában kielégítő, a játékok folyamatos karbantartása a balesetek elkerülése érdekében szükséges.

A szülők fogadására nincs külön helység egyik óvodában sem. Lehetőség van a szülők fogadására a vezetői irodában, csoportszobában és a folyosón, Gyórsövényházon az étkezőben, illetve az átalakított só szobában levő kis irodában.

5.3. Óvodai élet megszervezése

Az óvodai élet megszervezésének elvei:

A gyermekek napirendjét úgy állítjuk össze, hogy a tevékenységek közül folyamatosan a legtöbb idő a játék tevékenységre jusson;

A heterogén csoportokban kiemelt figyelmet fordítunk az eltérő korosztályok igényeire.

Törekszünk a várakozások, monoton cselekedtetések teljes kiküszöbölésére;

A gyermek minden tevékenységet kipróbálhasson, elvégezhesen, amire képes, ami életkori sajátosságaiból adódik, és nem veszélyezteti a maga, vagy társai biztonságát.

Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

5.3.1. Az óvodák csoportszervezése

Az enesei óvoda három csoporttal működik. Az egyes csoportokban életkoruk szerint soroljuk a gyermekeket. Születési időpont miatti évismétlés kis-, vagy középső csoportban történik. A telephelyek egy-egy csoporttal működnek heterogén szerkezetűek.

Abban az esetben ismétli meg a gyermek a nagycsoportot, ha iskola éretlennek bizonyul, és hatodik életévét januártól augusztus 31.-ig tölti be, s a szülők nyilatkoznak, hogy gyermekük még egy évig óvodában maradjon, vagy a Szakértői Bizottság javaslatára marad a gyerek óvodában.

5.3.2. Napirend, heti rend

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét és, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósul meg.

A csoportok heti rendjében napokhoz kötött tevékenységeket jelölünk, amit azonban az óvónők rugalmasan kezelhetnek.

A programok működtetése során az óvodás korú gyermekek fő tevékenységi formáját a játékot vesszük kiindulópontnak. A játékban megvalósíthatók a különböző fejlesztési feladatok, melyekhez az óvodapedagógusnak megfelelő időt, helyet és eszközt kell biztosítani, valamint olyan légkört, ahol a gyermek felszabadultan tevékenykedhet.

A napirend, heti rend kialakítása a helyi adottságok, igények, lehetőségek, hagyományok figyelembe vételével történik, amit az óvodák óvodapedagógusai alakítanak ki.

A program szemléletéből adódóan elsődlegesnek tartjuk a gyermekek játékát, ezért a legtöbb időt a napirendben erre a tevékenységre fordítjuk. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van – az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi a kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a

gondozást végző dajkával-, ezért a napirend kialakításánál ezt az időigényt is figyelembe vesszük.

A jól kidolgozott napirend a maga rugalmas változásaival lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, elegendő időt biztosítva arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezhessék, pontosan elvégezhessek.

A mindennapos testnevelést 11 óra körüli időszakra tervezzük, ha alkalmas az udvar a szabad mozgásra akkor ott valósul meg, ha nem akkor a teremben.

A teremben teljes összerakódás akkor van, amikor lemennek ebéd előtt az udvarra.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. A gyermekek nyomon követéséhez a nevelőtestület által közösen elkészített dokumentációt használják az óvónők.

Az óvoda teljes nyitva tartása alatt óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel a pedagógiai programban jóváhagyott tevékenységek keretein belül.

Javasolt napirendek

Az óvoda nyitva tartását a fenntartó határozta meg.

Idő	Tevékenységek
6 ³⁰ - 8 ⁰⁰	Gyülekező, szabad játék
8 ⁰⁰ - 9 ³⁰	Szabad játék, szervezett differenciált tevékenységek Előkészület a tízóraihoz, tízóraiás
9 ³⁰ - 12 ⁰⁰	Szabad játék, szervezett differenciált tevékenységek, mindennapos testnevelés, udvari játék, levegőzés, séta, előkészület az ebédhez
12 ⁰⁰ -14 ³⁰	Ebéd, fogmosás, pihenés
14 ³⁰ -16 ³⁰	Ágyak elrakása, uzsonna, szabadjáték, udvari játék

A nyári napirend megegyezik az évközi napirenddel, azzal a különbséggel, hogy szervezett differenciált tevékenységek nem szerepelnek benne.

Javasolt heti rend

A heti rend a napirendhez hasonlóan a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportban és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez.

A heti rend, különösen a nevelési év elején teljesen másképp alakulhat, mint a nevelési év végén. Különösen a beszoktatás idején figyelünk arra, hogy minél lazább, rugalmasabb és alkalmazkodóbb heti rendet állítsunk össze.

Nagycsoportos korúaknál a heti rend és a napirend összeállításánál arra kell figyelni, hogy jusson elegendő idő az ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására. A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a heti rend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

A heti rend kialakítása természetesen az óvodapedagógus feladata, általánosságban és egyetlen lehetséges módon foglalja össze a megvalósítandó feladatokat. Témahetek megválasztásával a tevékenységi formák egymáshoz kapcsolódását segítjük. Számtalan variációval az adott óvodai csoport és a gyermekek igényeinek, képességeinek

figyelembevételével nemcsak a komplex foglalkozások helyei, de az időkeretek is megváltoztathatók. Heti egy tevékenységi forma kerül tervezésre, de ezek ismétlődhetnek a szituációkhoz mérten.

5.3.3 Az óvoda kapcsolatai

A családdal való kapcsolat

Legfontosabb az összes kapcsolatok közül, mivel a gyermek innen hozza adottságait, szokásrendszerét. Óvodai nevelésünk alapja, hogy a családokkal együttműködve közösen, egyetértve tudjuk nevelni a gyermeket.

Figyelembe kell vennünk a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíteni kell az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásokat.

Már az óvodába lépés előtt elkezdődik a kapcsolatfelvétel.

Ténylegesen óvodába lépés előtt néhány napig a kisgyermek édesanyjával együtt eltölt néhány órát az óvodában, fokozatosan szoktatunk mindegyik óvodába.

A beszoktatás gyermekenként változó ideig tart.

A szülőket rendszeresen tájékoztatjuk az óvodában folyó munkáról. Minden csoportnál rendszeresen kirakják a hirdetőre az óvónők a nevelési tervet, a tevékenységek anyagát, a programokat.

Ezen kívül mindegyik óvodában üzenő rendszert működtetünk, minden gyermeknek van jellel ellátott gurigája, ebbe tesszük bele az üzeneteket.

Évente két-három alkalomra tervezzük a szülői értekezleteteket.

Havonta egy alkalommal fogadóórát tartunk. Ha indokolt, más időpontban is beszélünk a szülővel.

A szülő kérheti, hogy betekintést nyerhessen az óvodai életbe. A szülő csoportban való benntartózkodását az óvónő nem tilthatja meg.

Munkadélutánok alkalmával együtt készítgetünk a szülőkkel ajándékozásra szánt dolgokat, vagy ünnepi dekorációkat.

Közös programokat szervezünk. Kirándulás, családi délután, anyák napja, farsang, évszáró, karácsony ünneplése, igény szerint karácsonyi és húsvéti vásár, farsangi bál.

Szülői Munkaközösséget működtetünk, a szülői választmány képviseli a szülőket a döntéshozatalban, ők tartják a közvetlen kapcsolatot az óvodavezetéssel. A szülői választmány véleményezi a Pedagógiai Programot, SZMSZ-t, Házirendet, munkatervet. A szülőket tájékoztatjuk jogaikról és kötelességeikről.

Kapcsolat az iskolával

Fontosnak tartjuk az iskolával való jó kapcsolat fenntartását.

Programjainkat az iskolai programokhoz igazítjuk, hogy időben ne ütközzenek egymással.

Régi hagyomány, hogy a nagycsoportosokat az igazgató nő és az elsős tanító néni meglátogatja, ismerkedik velük.

Az iskolai beíratás után pedig az egész nagycsoportot meghívják egy óra látogatásra a leendő tanító nénijükhöz.

Lehetőséget adunk az elsős tanító néninek, hogy minél több időt töltsön az óvodában a leendő iskolásai között, s hogy kölcsönösen tájékozódjunk az óvodai nevelésről és az iskolai oktatás feladatairól.

Ünnepeinkre, rendezvényeinkre, szülői értekezletre meghívjuk az igazgató nőt és a tanítónőt.

Hagyománnyá vált, hogy Gergely – járásra átjönnek az iskolások az óvodába.

Egészségügyi intézményekkel

- A védőnő szükség szerint látogatja az óvodákat
- Rendszeres tisztasági, és egészségügyi vizsgálatot tart.
- Kapcsolattartás a fogorvossal.

Telephelyekkel való kapcsolattartás

- Rendszeres kapcsolattartás a telephelyek óvónőivel
- A munkatervben betervezett időkből rendszeres vezetői értekezlet.
- Színházi látogatások, közös programok szervezése mindegyik óvoda gyermekeinek részére
- Nevelési értekezletek minden óvónő részére

5.3.4. Egyéb kapcsolatok

- A fenntartó rendszeres tájékoztatása az óvoda munkájáról.
- A telephelyekkel való állandó kapcsolat, munkájuk segítése és ellenőrzése
- A Szakszolgálat és Szakértői Bizottság
- Család- és Gyermekvédelmi Szolgálattal havi rendszerességgel tartjuk a kapcsolatot gyermekvédelmi felelősön keresztül. Igényt tartunk az ingyenes szolgáltatásaikra
- A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei között oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és lehetőségeink szerint- szakmai kapcsolatot tartunk fel

VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

6.1. Játék

„Alattad a föld fölötted az ég, benned a létra”

Weöres Sándor

A gyermek a játék során ismerkedik a külvilággal, tárgyi és társas környezetének hatásait cselekvéssel, azonosulással, ismétlő játékkal bekebelezi, közben pedig „önmagát tanulja”. A megismert és megértett dolgok énjének részévé válnak, személyiségfejlődéséhez járulnak hozzá. Félelmeit, ösztönös és tudatos vágyait a játék folyamatában kivetíti a külvilágba, cselekvően és képzeleti szinten megismétli. A gyermeket veleszületett kíváncsiság hajtja, ösztönzi, hogy élénk tájékozódással fűrkéssze környezetét, próbálja ki önmagát és a kezébe kerülő tárgyakat, oldja meg a konfliktusokat, járjon mindennek a végére.

Célunk:

- A napirend során biztosítani a hosszantartó, egybefüggő, szabad, zavartalan játékot.
- A gyermek játék közben ismerkedjen a világgal, környezetével, személyekkel, társakkal tapasztalatokat szerezzen.
- A játék állandó erőforrás legyen, az érzelmek megjelenésének domináns jele, amelyben meghatározó szerepe van az élménynek.
- A tapasztalatok többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyait és ötleteit kibontakoztassák annak érdekében, hogy sokrétű tájékozódó tevékenységgé váljon a játék és a játékba integrált tanulás.
- Olyan helyzeteket kell teremteni, amelyben a gyermekek nyelve érvényes, a felnőttek beszédmódja mellett az előbbi, a vezető jelrendszer.

Feladatunk:

- A megfelelő légkör, hely, játékidő és játékeszközök, élményszerzési lehetőségek biztosítása, melyben az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását.
- A játéktevékenységeken keresztül a külvilág elemeinek megismertetése. Mindezt szükség és igény szerinti együttjátszással, támogató, serkentő, ösztönző magatartással, indirekt reakcióinkkal érjük el.
- Napirendünkben nem szakad meg a játéktevékenység, növekszik a játékidő, a szabad játék túlsúlya érvényesül. A játék fontos szerepet tölt be a gyermek fejlődésében, áthatja az egész nevelési folyamatot és kihat a társas kapcsolatok alakulására.
- A játék formáinak és tartalmának gazdagítása.
- A szabadság és korlátozás kellő arányával biztonságot és bizalmat, elfogadást és védelmet nyújtani.
- A gyermekek közötti társas kapcsolatok formálása.
- Egyszerű szabályjátékok, játékszabályok megismerése, elfogadása, követése.
- Alakuljanak ki pozitív érzelmeik társaik iránt.
- Önmegvalósítás lehetősége.
- Minden játékfajtahez egyidejűleg biztosítunk gyermeki fantázia kibontakoztatását segítő játékeszközöket, anyagokat.
- A csoportszobák berendezéseinél törekszünk a könnyű és gyors átrendezhetőségre.

Az egyes játékfajták személyiségformáló hatását ismerve tudjuk,- és tudatosan használjuk a gyermekek fejlesztésében- hogy :

Őszi ünnepekör:

Mihály napi vásár, Márton nap, betakarítás, szüret, befőzés, játék az őszi évszak játéklehetőségei (levelek, öltözködés, süni, gomba), állatokhoz kapcsolódó játékok, halászat

Téli ünnepekör

Adventi készülődés, Mikulás várás, Lucázás, búza csíráztatás, madáretetés, téli erdő állatai, karácsonyi készülődés, csodavárás, téli tündér palotája, téli örömök, medvés játék, cirkuszos játék, farsangi téltemetés, kiszabás készítés, ültetés, hajtatás

Tavaszi ünnepekör:

Ébredő természet, költöző madarak visszatérnek, március 15, (katonás játék), húsvét, bogarak, tavaszi határ élménysétaival, orvosos játék, családos játék (anyák napja)

Nyári ünnepekör:

Iskolás játék, játék homokkal,- vízzel, - kavicsal, - ágakkal, indiános játék, aratás Programunkban a játék tartalma kiegészül népi játékokkal:

- énekes-táncos játékok, (szembekötösdí, párcserélő játékok, leánykérő játékok, vásáros játékok, hidas játék

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- A gyermekek képesek olyan ötletgazdag játékhelyzeteket létrehozni, amelyek élményeikből táplálkoznak,- és a tevékenységükhöz kiválasztanak és maguk is készítik játékeszközöket.
- Hosszú ideig tartó együttjátás jellemzi a játékot.
- Irodalmi élményeiket dramatizálják, bábozzák.
- A játék folyamán a problémamegoldás sikere megjelenik.
- Játékukban törekednek a társakkal való együttműködésre, gyakorolják a társas viselkedés szabályait.
- A beszéd jelrendszere és a beszéd kifejező- és kapcsolatteremtő funkciója előtérbe kerül.

„A játék szabad cselekvések sorozata, szabad akaratból, külső kényszerítő körülmények nélkül jöhet létre. Nem produktív, tehát nem a teljesítmény a végtermék a fontos, hanem maga a folyamat.”

Vekerdy Tamás

6.2. Verselés, mesélés

Célunk:

- Megismertetni a gyermekekkel a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveket
- A csodákkal teli meseélmények segítségével a gyermekek értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének elősegítése
- A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek által a gyermekek anyanyelvi fejlesztése.
- A magyar kultúra értékeinek átörökítése
- Interkulturális nevelés
- A szülők nevelési szemléletének formálása

A mese,- vers tevékenységgel kapcsolatos óvónői feladatok:

- Oldott derűs légkör megteremtése
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő, változatos irodalmi anyag választása.
- Változatos irodalmi élmények közvetítése, életkornak és érdeklődésnek megfelelő irodalmi anyag választása.
- Választás elsősorban a magyar népi, illetve műalkotásokból, ezen túl kortárs mai irodalmi művekből.
- A gyermekek motiválása az irodalmi élmény befogadására.
- Dramatizálás, bábozás, bábeszközök készítése.
- A gyermekek mese, versalkotásra ösztönzése.
- Képeskönyvek elérhetőségének biztosítása.
- A könyvek használatának, megbecsülésének alakítása.
- Könyvtár látogatás szervezése.
- A mesélés szerepének megismertetése a szülőkkel, irodalmi művek ajánlása.
- A felhasznált irodalmi anyag összeállítása, a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi- népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi-, a klasszikus és kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A 3-4 évesek versanyagát népi mondókákból, rigmusokból, és a legismertebb költőink ritmikus, zenei hatású verseiből állítjuk össze. Olyan meséket választunk, amelynek cselekménye egyszerű, érthető, leggyakrabban egyfázisú állatmeséket. A meséket kiegészíthetik a szép magyar nyelven elmondott történetek, amik a valóságból, a nagyszülők, szülők, óvónők gyermekkoráról, a napi eseményekről szólnak. Ismerkedés a képes és mesés könyvekkel.

4-5 éves korú gyermekek meséi már lehetnek többfázisú szerkezetű állatmesék, népmesék, novellisztikus mesék. Megismertetjük a gyermekeket a mai magyar írók modern meséivel is. Ennek a korosztálynak tervezünk 2-3 epizód összekapcsolásával szerkesztett prózai állatmeséket, halmozó és láncmeséket, egyszerűbb szerkezetű tündérmeséket. Irodalmi anyagunkban szerepelnek vidám, humoros versek, klasszikusok és a mai magyar költők népművészeti ihletésű ritmikus élményt nyújtó versei.

5- 6- 7 éves kor a mesehallgatás igazi ideje. Arra törekszünk, hogy az állatmeséktől kezdve a cselekvényesebb klasszikus tündérmesék, a tréfás műmesék beépüljenek a gyermekek mesetárába.

Több napon át tartó, hosszabb terjedelmű meseregényeket olvasunk.

A gyermekek versanyaga gazdagodik a különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal. Megismertetjük a gyermekeket közmondásokkal, lírai tartalmú versekkel. A kiválasztott versek, mesék elősegítik a környezet megszerettetését, a néphagyomány ápolását, az évszakok szépségét, és az ünnepek előtti várakozás örömét.

A különféle bábokkal élményszerűbbé tesszük a versek és mesék hallgatását. Lehetőséget biztosítunk a gyermekek számára, hogy maguk is kipróbálhassák, eljátszhassák kedvenc meséjüket, vagy éppen valamilyen kitalált történetet.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, mondókákat.
- Emlékezetükben megtartják az egyszerűbb mesefordulatokat.
- Várják, igénylik a mesehallgatást, szívesen vesznek részt azon.
- Képesek kitartóan figyelni.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak a maguk szórakoztatására.
- Elkezdett történetet képesek folytatni fantáziájuk segítségével.
- Képesek a folytatásos mese szálait felidézni, epizódjait összekötni.
- Tudnak meséket, verseket kitalálni, s azt mozgással megjeleníteni, kifejezni.
- Szívesen teremtenek kommunikációs helyzeteket egymással és a felnőttekkel egyaránt.
- Szívesen nézegetnek képeskönyveket.
- A könyveket megbecsülik, épségére vigyáznak.
- Ismerik a színházi magatartás alapvető szabályait.

6.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

„ Az óvodával, annak zenéjével foglalkozni
nem mellékes kis pedagógiai kérdés,
hanem országépítés. „

Kodály Zoltán

Célunk:

A zenei anyanyelv, műveltség alapjainak lerakása, zenét szerető és értő, művészetre fogékony gyermekek nevelése. Zenei ízlésük formálása, esztétikai fogékonyság alakítása a közös játszás örömén keresztül. Népi kultúránk alapjainak megismertetése (különös tekintettel a Rábaköz néphagyományaira). Fejlettebb mozgáskultúra kiformálása.

Feladatunk:

- A gyermek zenei érdeklődésének felkeltése, a zenei ízlés formálása, esztétikai fogékonyság alakítása, - a zene igényes kiválasztása- „ csak tiszta forrásból” – művészi értékű népzenei és komponált dalok megismertetése.
- Ismerkedjenek meg néphagyományainkkal, népszokásainkkal gyermekjátékokon keresztül.
- A szülőföld értékeinek átörökítése a népzene, a népdal, a népszokások és a népi hangszerek megismertetése által.
- Ismerjenek meg néhány egyszerű táncmozdulatot fejlettségi szintjüknek megfelelően.
- Az éneklés, mondókázás, énekes játék és ritmushangszer hassa át a nap egészét.
- A zenei képesség fejlesztése (hallás, mozgás, ritmusérzék, éneklési képességek), harmonikus, szép mozgás kialakítása.
- A zenei alkotókészség kialakítása.
- Álljon kapcsolatban a többi nevelési területtel.
- A szabad játék, udvari játék alkalmával spontán módon kezdeményezett vagy az óvónő által szervezett formában történő éneklési lehetőség megteremtése.
- A megismert dalos, táncos játékok készítsék a gyermekeket együttműködésre.
- Önként, örömmel vegyenek részt benne a gyerekek.
- A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe vesszük a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

A fejlesztés tartalma:

Igényes zenei kultúrát képviselő dalok, dalos játékok, mondókák kiválogatása, ezek összeállítása az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően.

3-4 éves korban:

- A dalok hangterjedelme ne lépje túl a tiszta kvint távolságot, lehetőleg egyszerű negyed és páros nyolcad ritmusok váltakozásával.
- A játékok elsősorban ölbeli játékok, amit felnőttekkel közösen játszanak, pl. kéz és ujj játékok, lovagoltatók, hintáztatók, göcöggetők, csiklandozók, stb.- a kontaktus megteremtéséhez, illetve egyszerű utánzó mozgással kísért megszemélyesítő szerepjátékok legyenek.
- 6-8 mondóka, ölbeli játékok, 10-15 énekes játék, 1-2 műdal alkotja a választékot.

- Hallásfejlesztés során törekszünk a szép tiszta éneklésre, megismertetjük őket néhány zörejhanggal, halk-hangos beszéden, éneken.
- Ritmusérzék fejlesztése során érzékeltetjük a tempót, megismertetjük őket néhány hangszerrel/ furulya, xilofon, cintányér, triangulum, ritmushangszerek / és nagy hangsúlyt fektetünk az egyenletes mozgás gyakorlására.
- 3-4 éves kor mozgásanyaga:
 - Térformák: kör, sor alakítása
 - Játékos és utánzó mozgások, járások kézfogással és kör összefogása nélkül
 - Táncmozdulatok: ringás, fordulás, térdrugózás.

4-5 éves korban :

- A dalok hangterjedelme ne lépje túl a nagy hatod távolságot, hangkészletében lehetőleg ne legyen félhang.
- A negyed és páros nyolcad mellett a negyed szünet és szinkópa is előfordulhat.
- A játékok csoportos jellegűek: körjáték, szerepcserélő, sorgyarapító, párválasztó.
- Megtanulnak 4-5 új mondókát, 12-15 énekes játékot, 2-3 műdalt.
- Megismerkedünk más népek dalaival is.
- Énekelnek hangosan-halkan, magasan-mélyen, lassan-gyorsan,
- Megéreztetjük a dalok, mondókák ritmusát, gyakoroljuk az egyenletes lüktetést.
- Hallásfejlesztés során felismerik egymás hangját, a dinamikai különbségeket, hangszíneket, zörejhangokat.
- Ritmusérzék fejlesztése során felismerik a mondóka, dal tempóbeli különbségét, gyakorolják a dal és a mondóka ritmusát. Gyakoroljuk a ritmus-tapsolást.
- 4-5 éves kor mozgásanyaga:
 - Térformák, mozgásformák, (menetirány, fordulás, fogyó-gyarapodó, stb.)
 - Táncmozdulatok: páros sarokemelés, oldal-és előre zárás, szökellés, forgás, dobantás, páros forgás.

5-6-7 éves korban:

- A dalok hangterjedelme változatlanul nagy hatod távolságban mozogjon, de hangkészletében már megjelenhet félhang is (fá és ti). A negyed és nyolcad mellett megjelenhet a tizenhatod is.
- Ismerjenek meg újabb játékformákat: kapus, hidas, sor és ügyességi, esztétikus mozgást igénylő párjátékok.
- Megtanulnak 4-7 új mondókát, 15-18 új énekes játékot, 3-4 alkalomhoz illő műdalt.
- Igényes hangszerjátékkal és zene kiválasztásával a zenei fogékonyság megalapozása.
- A dalokban szünet és szinkópa is előfordul, gyakran énekelnek egyénileg is.
- Hallásfejlesztés során: fejlesztjük az auditív memóriát, felismernek dallamrészt szöveg nélkül, dúdolásról, hangszerről, bújtatunk dallamot, kitalálunk dallamot, játszunk dallam visszhangjátékot, érzékeltetjük a dinamikai különbségeket, felismerik a zörejhangokat.
- Ritmusfejlesztés során: gyakoroljuk a dal ritmusainak kiemelését, összehasonlítjuk az egyenletes lüktetéssel, megismerik a kettes lüktetést, játszanak a ritmushangszereken.
- A migráns gyermekek hazájának kulturális értékeit is figyelembe vevő dal- és zenei anyagválasztás.
- Az óvodában is játszható énekes népszokások válogatása: szüreti multság, pásztorjáték, farsang, kiszézés, pünkösdlő, lakodalmás.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei készségfejlesztő játékokkal.

- A játékok hangulatának megteremtéséhez változatos, esztétikus, motiváló hatású, élményt előhívó eszközök biztosítása.
- a) Mozgás és térformák: csigasor, hullám, két kör, szűkülő- táguló kör, kapu, párok stb.
- b) Táncmozdulatok: kiscsárdás, záró lépés hátra, sikálás, dobantás, forgás párosával, sarkas járás.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- A gyermekek élvezettel, örömmel játszanak énekes-dalos játékokat.
- Bátran, gátlás nélkül énekeljenek, akár egyedül is.
- Korukhoz képest tisztán énekeljenek.
- Zenei érzékenysége, fogékonysága életkorának megfelelő legyen.
- Megkülönbözteti a zenei fogalom párokat: halk-hangos, gyors- lassú...
- Mozgása esztétikus, ritmust követő.
- A megismert mozgásanyag alkalmazásával tudnak játékfűzéseket, táncmozdulatokat előadni.
- Auditív észlelése. Megfigyelése, emlékezete és intermodalitása fejlett.
- Szívesen hallgatnak zenét.
- Képes érzékeltetni az egyenletes lüktetést.
- Felismerik néhány hangszer hangját.
- Maga is képes egyszerűbb hangszerek használatára (dob, cintányér, triangulum).
- Ismeri a népszokásokhoz kapcsolódó dalokat, dalos játékokat, rigmusokat.

6.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Célunk:

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, hiszen az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotásokkal a belső képek gazdagítására építünk. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Feladatunk:

- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.
- Képi gondolkodásuk fejlesztése, figyelembe véve az egyes gyermekek közötti képességbeli különbségeket.
- Igyekszünk felkelteni a gyermekekben az ábrázolás eszközeivel, anyagaival kapcsolatos tevékenységvágyat.
- Az eszközök kiválasztásában a praktikum, a célszerűség és az esztétikum domináljon.
- Fontos követelmény a tevékenység szervezett formáinak biztosítása.
- Az eszközök biztonságos kezelésére figyelünk kell, meg kell tanítanunk a gyermekekkel a helyes használatukat.
- Az ábrázoló tevékenységre az egész nap folyamán megfelelő teret és időt biztosítunk.
- *Arra törekszünk, hogy a gyermekeknek legyen lehetőségük az érdeklődésüknek megfelelő szabad téma és eszköz választására.*

A fejlesztés tartalma:

3-4 éves korban:

Az óvodába kerülő 3-4 éveseknek az óvodapedagógus biztosítja, hogy játszva ismerkedhessenek a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és kézimunka más-más technikai alapelemeivel és eljárásaival, az eszközök használatával. Felkeltjük az esztétikum, a szép iránti érzékenységüket azáltal, hogy gyönyörködhetnek saját alkotásaikban. A gyermeki személyiség fejlesztés fontos eszköze az is, hogy megismerkedhessenek az ábrázolás különböző fajtáival, a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel és az esztétikus tárgyi környezettel.

A tevékenységek témáját mindig a gyermekek közvetlen élményéből merítjük. Meg kell terveznünk a megfelelő technikát, és biztosítani kell a szükséges eszközöket. A képalakítás jelenjen meg festéssel, papírragasztással, homokba firkálással, nyomattal – a gyermek kedve szerint. Számukra még fontos, hogy nagy felületre is tudjanak rajzolni, festeni, pl.: csomagolópapírra.

Ismerjék meg a különböző technikákat, az anyagok alakíthatóságát gyurkálva, gömbölyítve, sodorva, simítva, darabolva, karcolva stb., pl.: agyag, gyurma, termések. Téralkotó tevékenységük kialakításához biztosítunk könnyen mozgatható dobozokat takarókat. Gyakran beszélgetnek a rajzokról egymásnak, az óvónőnek, ezáltal fejlődik ítélőképességük.

Fejlődnek a kompozícióra vonatkozó tapasztalataik /emberalak formái, tájékozódás a kép síkján, térviszonyok jelzése/.

A gyermekekkel séta közben természeti tárgyakat, terméseket, leveleket gyűjtünk, ezeket válogatják, csoportosítják, használhatják fel. Évszaknak megfelelően a homok, a hó, a jég használata az építkezésben.

4-5 éves korban:

A 4-5 éveseknél már megjelenik a szándékos képalkotó tevékenység. Erre alapozva bővítjük tevékenységüket élményeikhez kapcsolódó témákkal és azokhoz megfelelően illeszkedő technikákkal. Rajzaikban megjelennek az emberábrázolás, környezet, tárgyak, események *saját elképzelés alapján* történő megjelenítése. A közös játékokhoz, dramatizáláshoz, bábozáshoz, építéshez eszközök készítésébe bekapcsolódnak. Ceruzát, krétát, ecsetet használnak, új színeket kevernek. Örömmel alakítanak képet termésekből, fonalból, segítenek az eszközök előkészítésében, elrakásában. Az eszközök köre bővül filctollal, fapálcákkal és különböző vastagságú ecsetekkel. Megismertetjük őket új technikákkal, pl.: nyirkálás, hajtogatás, plasztikus formálás. Téralkotó tevékenységekhez már nagyobb méretű dobozokat, bútorokat, takarókat használunk.

Többször alkotnak közös kompozíciót, amit együtt megcsodálnak, értékelnek. Témáikban megjelennek a mesék, énekes játékok, ünnepek eseményábrázolásai. A gyermekek érdeklődnek a környezet színei iránt, gyönyörködnek azok szépségében.

Szívesen készítenek ajándékot egymásnak, szüleiknek.

5-6-7 éves korban:

Az 5-6-7 éveseknél már megjelenik az ünnepek, a környezetükben történő események, énekes játékok eseményábrázolása is, egyre többször készítenek közös kompozíciót. A technikák körét bővítjük a tárgykészítés céljának megfelelően, hajtogatás, tépés lenyomatok. Próbálkoznak a varrással, fonással, körmön fonással.

Térben ábrázolnak. Rajzaikban a részletek is megjelennek. Változatosan használják az eszközöket, kombinálják azok alkalmazását munkáikban.

Ünnepekkor környezetük szebbé tételéhez, szüleik, társaik és az óvoda dolgozói megajándékozásához tárgyakat, eszközöket készítenek, ezzel alkalmat teremtve arra, hogy minél többször átélhessék az ajándékozás örömét. Plasztikai munkájukban megjelenik az ember -, állatábrázolás, a térbeli többalakos kompozíció, egy-egy mesejelenet, énekes játék. Térbeli építéseikhez már nagyobb elemeket használnak, ezekből készülhetnek ház, sátor, barlang stb. Velünk együtt gyönyörködhetnek művészeti, népművészeti alkotásokban. A gyermekek az eszközöket önállóan készítik elő és rakják helyre.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Kép és téralakításban legyenek ötletesek, bátrak, önállóan, egyéni módon tudják elképzeléseiket megvalósítani.
- Formaábrázolásuk változatos, megjelennek emberábrázolásban a részformák.
- Téralkotásban bátrak, ötletesek.
- Örülnek saját alkotásaiknak, közösen készített kompozícióiknak.

- Rácsodálkoznak a szép látványára, tudnak gyönyörködni benne.
- Fokozott önállósággal alkalmazzák a megismert technikákat.
- Plasztikus munkájukban megjelenik az ember és állatfigurák mintázása, képesek a formák tagolására, munkáik egyéniek, részletezők.

6.5. Mozgás

Célunk:

- a gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában
- a gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodóképességének, valamint a személyiség akarati tényezőjének fejlesztése
- mozgáskészségek fejlesztése, a mozgástapasztatok bővítése, bőséges gyakorlási lehetőségek biztosításával
- az óvodás korú gyermek szervezetének sokoldalú arányos fejlesztése, helyes testtartás kialakítása
- az egészséges életvitel megalapozása

Feladatunk:

- a természetes mozgások (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) fejlesztése
- a testi képességek fejlesztése
 - kondicionális képességek (erő, gyorsaság, állóképesség)
 - koordinációs képességek (egyensúlyozás képessége, téri tájékozódó képesség, mozgásérzékelés, reakcióképesség, ritmusképesség, gyorskoordináció)
- nagy és finommozgások fejlesztése, testséma fejlesztés
- társra figyelés, ügyesség, alkalmazkodóképesség, helyzetfelismerés, döntés fejlesztése
- a személyiség akarati tényezőinek alakítása
- önértékelés és önbizalom növelése a feladatmegoldások eredményeként
- a gyermeki szervezet növekedésének, teherbíró képességének és az egyes szervek teljesítőképességének kedvező befolyásolása
- az egészség megőrzése, megóvása, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve minden gyermeke számára

Az egészségfejlesztő testmozgások a mindennapi életünk részeivé válnak. A mozgásfeladatokat úgy állítjuk össze, hogy azok a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodjanak. A gyermekek egyre szélesebb mozgásanyagot tanulnak meg az óvodában. A természetes hely- és helyzetváltoztató, valamint finommotoros mozgások mindennapjaikban jelen vannak, ezáltal napi szinten felfedezhetik, megtapasztalhatják és próbálkozásokon keresztül gyakorolhatják ezeket. Ezáltal fokozatosan fejlődik mozgáskoordinációjuk. Az óvodáskor a természetes mozgáskészségek tanulásának, fejlődésének, formálódásának időszaka. Óvodai életünk mindennapjaiban igyekszünk a gyermekeknek sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákat, játékokat teremteni. Ezzel biztosítjuk a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatását.

A természetes mozgáskészségek csoportosítása:

Helyváltoztató mozgáskészségek	Helyzetváltoztató mozgáskészségek	Finommotoros mozgáskészségek
<ul style="list-style-type: none"> • járások • futások • oldalazások • irányváltások megállások • menekülés üldözés • szökdelések • ugrások, érkezések • kúszások, csúszások, • mászások 	<ul style="list-style-type: none"> • lendítések, körzések • Hajlítások, nyújtások • fordítások, fordulatok • tolások, húzások • emelések • testsúlymozgatások, támaszok • gurulások, átfordulások, • dőlések, esések • egyensúlyozások • függések, lengések 	<ul style="list-style-type: none"> • gurítások • dobások • elkapások • rúgások, labdaátvételek lábbal • ütések • ütések eszközzel • labdavezetések kézzel, lábbal • eszközök megállítása, átvétele • egyéb eszközhasználati formák

A rendszeres, kellő ideig tartó és kellő intenzitású testmozgások, mozgásos játékok javítják a szervezet funkcionális állapotát. A hasizom és a hátizomzat sok kúszással, mászással és négykézláb járással, függéssel, szökdeléssel kiválóan fejleszhető óvodás korban is, ezért fektetünk nagy hangsúlyt ezen feladatok végzésére. Ezekkel a feladatokkal segítjük elő a gyermekek helyes testtartásának kialakulását.

Irányított mozgásos tevékenységek:

Az irányított mozgásos tevékenységeket heti egy alkalommal tartjuk óvodánk mindhárom csoportjában. A komplexitás bármely tevékenységi terület mozgáson keresztüli feldolgozását jelenti, melyek együtt hatnak a gyermek személyiségének a pozitív énkép,önkontroll,érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás fejlődésére.

Az irányított mozgásos tevékenységeket során óvodásainknak kellő mennyiségű időt, eszközt és lehetőséget kínálunk, ezáltal fejlődhetnek mozgáskészségeik. Ezeken a foglalkozásokon pótoljuk a természetes mozgásokban mutatkozó lemaradásokat.

Spontán mozgásos tevékenységek:

Napirendünket úgy alakítjuk ki, hogy a különböző mozgásigényű gyerekeknek az egész nap folyamán helyet és eszközöket biztosítunk a szabad mozgás kielégítésére, törekedve mozgásos játékok széles körű alkalmazására.

Szabad levegőn való játék.

Különösen figyelmet fordítunk a mindennapos testnevelés tervezésére, megszervezésére, biztosítására.

Kooperatív játékok jellemzői:

- Mindenki játszhat bennük, senki sem esik ki végleg, nincs kirekesztés
- Nincs győztes vagy vesztes.
- Nincs agresszió a játékban.
- A játéktevékenység és a mozgásöröm áll a fókuszban, nem a teljesítmény vagy az eredmény.
- Mindenki boldog lehet a játék közben és végén.
- Nem valaki ellen, hanem valakivel játszik a gyermek.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére:

- Összerendezett mozgás, mind a nagymozgások, mind a finommozgások terén.
- Ez az összerendezett mozgás egyéni képességeiket figyelembe véve koruknak megfelelő.
- A rendszeres és szervezett fejlesztés eredményeként kialakul testsémájuk, lateralitásuk.
- Fejlődik figyelmük, önfegyelmük, szabálytudatuk, közösségi magatartásuk. Mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését szándékosan irányítani képesek.
- Egyensúlyérzékük koruknak megfelelően fejlett, tudatosan irányítják mozgásukat.
- Megszeretik a rendszeres mozgást, ami életelemmüké válik a következő évek során.
- Szívesen és élvezettel vesznek részt sorversenyekben.

6.6. A külső világ tevékeny megismerése

„ Amit csak hall a gyermek, könnyen elfelejti.

Amit lát, inkább megjegyzi, de amiben ő maga is tevékenyen részt vesz, az bizonyosan bevésődik az emlékezetébe.” (Kodály Zoltán)

A külső világ tevékeny megismerése a tapasztalatok, ismeretek gyarapításával, feldolgozásával felkelti, majd ébren tartja a gyermekek kíváncsiságát, érdeklődését, kielégíti megismerési vágyukat.

Célunk:

- nyitottá tenni a gyermekeket a környezeti hatások befogadására
- a felszínes érzékeléstől az egyre tudatosabbá váló megismerés felé vezetni a gyermekeket
- környezetvédő gondolkodásmód és környezetbarát életmód kialakítása és terjesztése
- olyan gyermekeket nevelni, akik ismerik, szeretik és védik a természetet
- Óvodásainkban azt a tudatot megalapozni, hogy bár még kicsik, de már tettek valamit a természet védelmében. Ez pozitív hatást vált ki, és egy életre szóló indítást jelent.

Feladataink:

Mivel a környezet megismerésének óvodai feladatai részben a gyermekek otthoni, óvodán kívüli tapasztalataira épülnek, meg kell ismernünk óvodásaink családi háttérét, szokásrendszerét.

Fontos, hogy a kisgyermek eleven, élő, változásaiban gazdag, eredeti környezetben gyűjtse élménybe ágyazott tapasztalatait.

Sokféle tevékenység lehetőségének biztosításával, természetes élethelyzetek teremtésével elősegítjük, hogy a gyermekek maguk fedezhessék fel, figyelhessék meg környezetük tárgyait, jelenségeit. Ezzel segítjük a gyermekek kíváncsiságának, érdeklődésének, megismerési vágyának felkeltését és elmélyítését. Lehetőséget teremtünk a minél több érzékszervvel való tapasztalásra, az élmények több szempontú felidézésére.

A tapasztalatszerzés tevékenységeihez minden gyermek számára - folyamatosan - biztosítjuk az eszközöket. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Nagy hangsúlyt helyezünk a kulturált élet, a helyes viselkedés szokásainak, a természeti-társadalmi (emberi-tárgyi) környezethez fűződő helyes érzelmi és erkölcsi viszony kialakítására (pozitív viszonyulás).

A szerzett tapasztalatok, szempontok alapján történő rendszerezésének megtanítása lehetővé teszi a gondolkodási képesség hajlékonyságának alakulását, mivel gyermekeknek alkalmuk nyílik többféle megoldás közötti választásra, a különböző szempontok felfedezésére.

A feladatok megoldása a gyermekek aktív részvételével, akaraterejük, kitartásuk fejlesztésével, személyiségük sokoldalú kibontakoztatásával történik.

Az óvodai élet - melyben meghatározó az óvónő személyisége - mintát ad a gyermekeknek, a szülőknek, ezért a környezetbarát életvitel kialakulásához fontos a környezetbarát óvoda megteremtése. Az óvoda minden dolgozója tisztában van a fenntarthatóság tartalmi jellemzőivel, és ez minden tevékenységben megnyilvánul. Ezáltal az óvoda felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, az egészséges életmód szokásainak megalapozására, a közösségi egészséges életvitelre.

Óvodai nevelésünk során környezettudatos magatartás és az egészséges életszemlélet kialakítására törekszünk. Tudatosan vesszük számba azokat a lehetőségeket, amelyek a külső világ tevékeny megismerése folyamatában támaszt nyújthatnak a gyermekeknek a környezetükhöz való pozitív viszonyulásban.

Óvodás gyermekeink számára a természeti és társadalmi környezet jelenti a „világot”. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését, átéli állapotát, változásait. Érzékeltetnünk és tudatosítanunk kell, hogy részesei, alakítói, felelősei és hatásának elszenvedői vagyunk egy személyben. Nincs a környezetben elhanyagolható, lényegtelen, felesleges elem, tényező, hálószerűen kapcsolódik össze minden.

A gyermeket már az óvodában meg kell tanítani arra, miként lehet harmóniában élni a természettel; csak ekkor várható el, hogy később felnőttként is szeressék és védjék a természetet.

- A gyermekek egyéni élményeire, tapasztalataira építve olyan jellegű élményeket biztosítani, amelyek lehetővé teszik számukra a közeli és távolabbi környezetünkben végbemenő folyamatok meglátását, illetve az azokban való tevékeny részvételt, amelyek fokozzák a természet szeretetének és megbecsülésének érzését.
- Tudatosan figyelni a környezet- és a természetvédelemre, a gyermek természetszemléletének formálására, mindazt a támogatást biztosítani, amely meghatározó szerepet játszik a környezettudatos szemlélet kialakításában, gyakorlati megvalósításában.
- Észrevetetni a gyerekekkel az egészséges környezet és a saját egészségük közötti ok-okozati összefüggéseket.
- Széleskörű együttműködést kialakítani a szülőkkel, különböző természetvédő szervezetekkel és mindazon szakemberekkel, akik szakmai tudásukkal, ismereteikkel, tárgyi lehetőségeikkel hozzájárulhatnak nevelési feladataink megvalósításához.
- Óvodai nevelésünkbe olyan hagyományokat építeni, amelyek szebbé, gazdagabbá teszik a gyermekek életét: - megismertetni velük meg szülőföldjüket, az itt élő emberek, a hazai táj, a helyi néphagyományokat, szokásokat, a tárgyi kultúra értékeit, megtanítani ezek szeretetét, védelmét.

A lehetőségek közül - mindenkor - a gyermekcsoport korát, fejlettségét, adottságait figyelembe véve választunk.

Alkalmazzuk a tevékenységek differenciált szervezeti formáit, az egyéni fejlesztés lehetőségeit, különös tekintettel a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek esetében.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

Kialakulnak azok a szokások, magatartásformák, melyek a környezettel való harmonikus együttélést biztosítják későbbi életvitelükben.

- **Család**

Ismerik teljes nevüket. Tudják édesanyjuk, édesapjuk és testvéreik nevét. Ismerik lakásuk címét, szüleik foglalkozását.

- **Óvoda**

Eligazodnak az óvoda épületében, udvarán. Tudják társaik nevét, jelét, óvónőjüket, dajkájukat nevéen szólítják.

Tevékenységeikkel, közreműködéseikkel hozzájárulnak az óvoda mindennapi életéhez, környezetének alakításához.

- **Testünk**

A testrészeket az emberi test felépítésének megfelelően felsorolják.

Tudják tisztántartásuk fontosságát, igényesek testük tisztaságára.

Ismerik az orvos gyógyító szerepét.

Ismerik érzékszerveiket, azok funkcióit.

- **Közlekedés**

Ismerik a legalapvetőbb és legfontosabb közlekedési szabályokat, tudják betartásuk fontosságát (közlekedési lámpa szerepe, zebra használata).

Ismerik a közlekedési eszközöket, azok legfontosabb funkcióit.

Tudják a kulturált viselkedési formákat a tömegközlekedési eszközökön utazva.

- **Évszakok, növény- és állatvilág**

Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik az egyes évszakok néhány jellegzetességét.

Ismerik a "növény" szót. Tudják, hogy növények fejlődése és az időjárás (évszakok) között összefüggés van. Ismernek néhány alapvető növényvel kapcsolatos munkát.

Az általuk ismert állatokat csoportosítják aszerint, hol élnek.

Nyomon tudják követni az állatok életének alakulását az évszakok (időjárás) változásainak következtében. Felismerik az emberi gondoskodás fontosságát az állatok életében (etetésében és gondozásában).

Ismerik a környezetükben lévő néhány intézmény rendeltetését, jelentőségét mindennapi életünkben.

Részt vesznek közvetlen természeti környezetük ápolásában, gondozásában, pl.:

madárházikó készítésével, kihelyezésével,

"a mi fánk" folyamatos megfigyelése, ápolása, gondozása.

Környezetünk mennyiségi és formai viszonyai

A környező valóság fontos jellemzői a formai és mennyiségi viszonyok. A környezet változásainak megfigyelése el sem képzelhető matematikai alapismeretek nélkül, megismerése közben matematikai tapasztalatok birtokába is jut a gyermek. Ezért a matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése természetes környezetben a legeredményesebb.

A gyermek aktivitása kapcsolatban van vágyaival, szükségleteivel, a tevékenységek idevezethető motívumaival. A környező világ megismerése, birtokbavétele a gyermek életében igen korán jelentkező vágy. Mindaz, ami körülveszi a matematika nyelvén is fölfogható, megérthető. Erre építünk, amikor problémát jelentő élethelyzetek megteremtésével biztosítjuk a matematikai tartalmú tapasztalatok megszerzését. A motiváció legfontosabb funkciója az érdeklődéskeltés, az aktivitás fokozása, a figyelem tartósságának növelése, a gondolkodtatás, a jó teljesítményre serkentés.

Módszereinket a tevékenység központúság jellemzi.

Célunk: a minket körülölelő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása játékos formában és tevékenyen, a gyermekek életkori- és egyéni sajátosságaihoz, igényeihez, ötleteihez, aktuális élményeihez igazodva. Fontosnak tarjuk, hogy a megtapasztalt, megismert matematikai tartalmakat mindennapi tevékenységeikben cselekvően, aktívan tudják használni, alkalmazni.

Feladatunk:

- A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése, fejlesztése, és kielégítése a szemléletesen észlelhető, alapvető matematikai összefüggések, változások, azonosságok, különbségek felfedeztetésével;
- Az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, megtapasztalása;
- Pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához, a logikus gondolkodás megalapozása;
- A környezetünk mennyiségi és formai viszonyainak megismerésére nevelés által a gyerekek képességeinek fejlesztése (tapasztalás, emlékezés, megértés, konstruálás, ítélőképesség, stb.).
- Ehhez feladatunk a nevelés és fejlődés optimális feltételeinek biztosítása.

Sokrétű matematikai tapasztalatok gazdag tárházának biztosításával, érdekes problémahelyzetek létrehozásával aktivizáljuk a gyermekeket a logikus gondolkodásra - így oldjuk meg az előkészítés feladatát, alapozzuk meg a matematikai gondolkodást, ezzel tágabb lehetőségeit készítjük elő a későbbi matematikai megismerésnek. Ennek alapvető feltétele, hogy a gyerekek érdeklődésének felkeltésén keresztül elérjük, hogy a matematikai jelenségek iránt fogékonyan, a matematika felé nyitott szemmel éljenek. Biztosítjuk, hogy érdekes, örömelemmennyel járó tevékenység legyen számukra a matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése. Ha a felvetett probléma érdekli őket - igyekeznek azt megoldani. Mindaddig ébren tartjuk az érdeklődést, míg rá nem jönnek a variációs lehetőségekre. Ezzel fejlődik logikus gondolkodásuk, probléma felismerő és megoldó készségük. A funkcióöröm és a megerősítés hatására sikerélményhez jutnak a cselekvésben és a gondolkodásban.

Fontosnak tartjuk, hogy a matematikai tapasztalatszerzés légköre aktív légkör legyen, s olyan - amelyben szabadon, bátran megnyilatkozhatnak a gyermekek, amelyben a tévedés a tevékenység természetes velejárója, amit ki lehet javítani.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

Összehasonlíthatóság, szétválogathatóság

- Tárgyak, személyek, halmazok összehasonlítása szabadon és egy-egy kiemelt, megnevezett vagy felismert tulajdonság szerint. Összehasonlításaikat szóban is kifejezik, és mások megállapításainak igazságát megítélik. Értik és helyesen használják a megismert mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező szavakat.
- Tárgyak, személyek, halmazok szétválogatása (osztályozása)
 - saját szempont szerint,
 - ismert, megnevezett tulajdonság szerint,
 - elrontott válogatás javítása,
 - más által elkezdett válogatás folytatása a válogatásban érvényesülő szempont felismerése alapján.

Sorba rendezés

- képesek jól ismert (de meg nem nevezett) tulajdonságok szerint válogatás folytatására, sorba rendezés kiegészítésére, saját szempontú válogatás, sorba rendezés végzésére;
- megnevezett egyszerű szempontú rossz válogatást, sorba rendezést javítanak, esetenként új szempontokat is kitalálnak - azt válogatással, sorba rendezéssel kifejezik.

Számfogalom megalapozása

- Megszámlálás nélkül átlátanak 0, 1, 2, 3, 4, 5 tárgyat (különféle méretben, különféle elrendezésben).
- Tudnak számlálni húszig. Elő tudnak állítani különféle elemekből - különféle elrendezéssel ugyanannyit, többet, kevesebbet.

- Össze tudnak mérni két halmazt párosítással is (10-ig), az elemek különféle színe, nagysága, elrendezése esetén is.
- Hosszúság jellegű mennyiségeket önállóan is össze tudnak mérni, az összemérés alapján helyes megállapítást tudnak tenni. Részt tudnak venni más mennyiségek összemérésében is.

Geometria

- Képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, egyes egyszerű tulajdonságokat meg is nevezni.
- Másolással képesek megépíteni, kirakni a mintával megegyező, de színben és nagyságban eltérő elemekből térbeli és síkbeli alakzatokat.

Tájékozódás a térben és a síkban

- Adott irányt mozgással tudnak követni, s értik térbeli mozgásukra, az irányok jelzésére használt alá, fölé, elé, mögé, mellé szavakat.
- A térben való tájékozódásban a jobbra-balra irányok megkülönböztetése minimális tévedéssel történő alkalmazása jelen van.
- Értik a névutók síkra vonatkoztatott helyét is

6.7. Munka jellegű tevékenységek

A játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű tevékenység a szociális és kognitív készségek, képességek, attitűdök és kompetenciák fejlesztésének egyik lényeges színtere. A munka nemcsak a gyermekre gyakorol hatást, hanem azzal kölcsönhatásban környezetére is, azt formálja, átalakítja tevékenysége során.

Célunk:

A munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, kompetenciák alakítása

Kognitív: pontosan értsék meg, mit várunk el tőlük, sajátítsák el az eszközök célszerű használatát, alakuljon ki összpontosítási képességük, munkaszervezési készségük.

Érzelmi – akarat: alakuljon ki önállóságuk, önértékelésük, önbizalmuk, kitartásuk.

Szociális – társas: alakuljon ki felelősségérzetük, feladattudatuk.

Feladtunk:

- Nyugodt, bizalmon alapuló, szeretetteljes légkör kialakítása
- Megfelelő eszközök (célszerűség, méret, anyag) és azok hozzáférhetőségének biztosítása
- Elegendő munkalehetőség szervezése
- Megfelelő hely és elegendő idő biztosítása a munka elvégzésére a folyamatosság érdekében
- A munkafajták és azok mennyiségének fokozatos bevezetése
- A differenciálás elvének érvényesítése a feladatadaskor
- Kerti munkák szervezése, közben a növények növekedésének, fejlődésének a fejlődésükhöz szükséges feltételek megteremtésének megfigyeltetése.

- Növények gondozásának megismertetése
- Állatokról való gondoskodás megismertetése, alakítása: etetés, tisztántartás, gondoskodás a megfelelő életfeltételekről
- A munka értékelése legyen folyamatos, konkrét, reális, a gyermekhez mérten fejlesztő hatású
- A munka jellegű feladatokat elsősorban jutalomból adjuk, ne büntetésként.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- *Önkiszolgáló tevékenységek:*
A testápolással kapcsolatos munkafolyamatokat önállóan, szükség szerint elvégzik. Étkezésnél helyesen használják a kanalat, kést, villát, merőkanalat, szalvétát. Öltözködésnél önállóak, tudnak gombolni, próbálkoznak a megkötéssel. Az önkiszolgáló tevékenységekre fordított idő fejlettségük növekedésével arányosan csökken.
- *Alkalomszerű munkák:*
Pontosan megértik, mit várunk el tőlük, és azt, önállóan teljesítik. Bonyolultabb feladatokat is örömmel végeznek el, és annak szervezésében is önállóak. Időnként olyan megbízatásoknak is eleget tesznek, amelyek otthoni előkészületet igényelnek.
- *Közösségi munkák:*
A közösségért végzett munkák vállalásánál megjelenik helyes önértékelésük, önbizalmuk. Naposi feladataikat önállóan, pontosan végzik. Terítésnél ügyelnek az eszközök esztétikus elhelyezésére is. Felelősi munkákat szívesen vállalnak (például mosdó) és önállóan teljesítik. A környezet rendjének megőrzésére ügyelnek, segítenek annak tisztán tartásában (csoportszoba, udvar, óvoda környezete). Vigyáznak játékaikra, és rendben tartják azokat. Munka jellegű tevékenységeiket a felelősségérzet, a feladattudat és a kitartás jellemzi.
- *A környezettudatos viselkedés megalapozását segítő munkák:*
A szemetet szelektíven helyezik el az adott gyűjtőkben. Szívesen segítenek a falevelek összegyűjtésében, komposztálásában. A virágokat nem tépik le, hagyják az eredeti helyükön, eredeti szépségükben. Szívesen ápolják a növényeket csoportszobába, udvaron egyaránt. Télen gondoskodnak a madarak táplálékáról.

6.8. A tevékenységben megvalósuló tanulás

Értelmezésünk szerint a tanulás egyenlő a tapasztalatszerzéssel, mely a pszichikus képességstruktúrákon keresztül, sok-sok mozgással és játékkal alakítható. Fontosnak tartjuk az ismeretek átadását, bővítését, de nem a mennyiséget tartjuk fontosnak, hanem a tanuláshoz szükséges alapkészségek, képességek, kulcskompetenciák fejlesztését.

Célunk:

- Az óvodai tanulás elsődleges célja, az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.
- Az alap-kultúr technikák elsajátításához szükséges készségek, képességek fejlesztése.
- Az ismeretek adekvált alkalmazására, felhasználására való felkészítés, a gyermekek kompetenciájának alakítása.
- Az ismeretlen iránti érdeklődési kedv fenntartása, a tanulni vágyás megalapozása.

A tanulási tevékenységből adódó óvónői feladatok

- A gyermekek tevékenységi, megismerési vágyának kielégítése.
- Változatos, a gyermekek cselekvő aktivitására épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása, valamint a játékos cselekvéses tanulás megalapozása.
- Szokások alakítása utánzások mintá-és modellkövetéssel magatartással és viselkedéssel.
- Spontán, játékos helyzetek kihasználása.
- A gyermeki kérdésekre épülő ismeretátadás lehetőségének kiaknázása.
- Tervezett játékokkal és tevékenységekkel felkészülés a mindennapos feladatokra.
- Gyakorlati probléma megoldásra ösztönző helyzetek megteremtése.
- Az egyéni fejlődési, érési ütem figyelembe vétele a tevékenység felkínálása során.
- Személyre szabottan pozitív értékelésre segíteni a gyermek személyiségének kibontakoztatását.
- A kiemelkedő képességű tehetséges gyermekek felismerése és fejlesztése. A tehetségígéretes gyermekek jellemző megnyilvánulása:
 - intellektuális képességekben (szókincse, emlékezete, gondolkodása, kreativitása)
 - speciális képességekben (zenei, ábrázoló, matematikai, pszichomotoros, szociális)
 - viselkedési jegyekben (intenzív érdeklődés, erős akarat, energikusság, érzékenység).
- A fejlesztést célzó pedagógusi feladatok:
 - A tehetség és megjelenési formájának felismerése
 - A gyermek segítése a továbbfejlődésben
 - Speciális szükségleteinek kielégítése
 - Intellektusuk és kreativitásuk ösztönzése
 - A szülő segítése gyermek segítésében
- Részképesség-lemaradás, illetve egyéb potenciális tanulási zavar időbeni kiszűrése, jelzés a megfelelő szakembernek és az óvoda vezetőnek

Fejlesztés tartalma:

- A gyermekek érdeklődőek, bátran kérdeznek.
- Szívesen vesznek részt a tervezett, szervezett, kezdeményezett irányított játékban, tevékenységekben.
- A tanuláshoz szükséges kompetenciáik koruknak megfelelően fejlettek
- A részképesség-és tanulási zavaros gyermekek időben megfelelő szakemberhez kerülnek
- A tehetsége gyermekek is megtalálják a kiemelkedő képességüknek megfelelő tevékenysége

VII. ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS, MÉRÉS

A gyermekek ellenőrzése, értékelése, mérése

- Óvodába lépéskor anamnézis
- Feljegyzéseket készíteni a beszoktatásról
- Gyermekek fejlettségének nyomon követése, a különböző területeken milyen fejlettségi szinten van, hogyan teljesít. Mindegyik csoportban egységes mérőlapok vannak, amit évente két alkalommal értékelnek az óvónők és tájékoztatják a szülőket. Indokolt esetekben fejlesztési tervet készítenek
- Alkalmoszerű feljegyzések a csoportnaplóban a gyermekek viselkedéséről, vagy teljesítményéről.
- Syndelar módszerrel mérés nagycsoport elején, szükség esetén már középső csoport végén.

Az dolgozók ellenőrzése, értékelés formái:

- Dokumentum ellenőrzés
- Csoportlátogatás, balesetvédelem, tisztasági ellenőrzés
- Szóbeli és írásbeli beszámolók, értékelések.

Az ellenőrzést végző személyek:

- Óvodavezető, óvoda vezető helyettes
- Munkaközösség vezető

VIII. GYERMEKVÉDELEM AZ ÓVODÁBAN

Az országgyűlés 1997. április 22-én fogadta el A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvényt, amely új alapokra helyezte a gyermekvédelmet hazánkban. E törvény több lényeges szakaszát módosította a 2002. évi IX. törvény, amelynek előírásait 2003. január 1-jétől kell alkalmazni.

E jogszabály alapján az óvodában a gyermekvédelmi teendők ellátása az óvoda vezető, a pedagógusok, valamint a gyermekvédelmi felelős feladatkörébe tartozik

A gyermekek nevelésére elsősorban a családja jogosult és köteles, és ehhez kell az államnak és az önkormányzatoknak (valamint ezek intézményeinek) segítséget nyújtani.

Az óvoda vezetője felel a gyermekvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért, így feladatkörébe tartozik különösen a gyermekvédelmi munka irányítása.

Minden pedagógus kötelessége, hogy közreműködjön a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Az oktatási intézmények alapvető gyermekvédelmi feladatainak a következő területekre kell kiterjedniük.

- Fel kell ismerni, fel kell tárni a gyermekek problémáit.
- Meg kell keresni a problémák okait.
- Segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához.
- Jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az óvoda és a gyermekjóléti szolgálat minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válását.

Egy óvónő gyermekvédelmi munkát végez az óvodában vezetői megbízás alapján, és munkájáért pótlékot, és heti egy óra órakedvezményt kap.

Tagintézményekben a tagóvoda vezetők látják el a gyermekvédelmi feladatokat pótlék nélkül.

Minden nevelési év szeptemberében az óvónők saját csoportjukban felmérlik a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyerekeket. Felmérésre kerülnek az óvodáztatási támogatásban részesülő családok. Ezeket az adatokat a csoportnaplóban dokumentálják, és a gyermekvédelmi felelősnek átadják, aki a Gyermek és Családsegítő Szolgálat felé közvetíti.

Havi rendszerességgel dokumentáljuk a változásokat a csoportokban.

IX. ÜNNEPEINK, HAGYOMÁNYAINK ÉS A HOZZÁJUK KAPCSOLÓDÓ TEVÉKENYSÉGEK

Az ünnepek tartalmát a hagyományok adják meg, fényét a műsor, a megemlékezés. A gyermekek műsorral, vagy köszöntővel készülnek a következő ünnepélyekre, melyekre meghívhatóak a szülők és más vendégek is:

Ősz:

- Nagycsoportosok búcsúztatása
- Őszi termések gyűjtése (házi, erdei, mezei)
- Termésjátékok, bábok készítése (csuhéj, gesztenye, makk, toboz, levelek, stb.)
- Őszi kirándulás (lehetőség szerint szüret)
- Mihály napi vásár
- Állatok világnapja (okt. 4)
- Zöldségfesztivál
- Márton nap
- Töklámpás készítése
- Mindenszentek – gyertyagyújtás

Tél:

- Adventi koszorú készítése
- Idősek napján szereplés
- Munkadélután
- Igény szerint karácsonyi vásár
- Borbála – ág hajtás (dec. 4.)
- Mikulás – nap
- Lucázás (dec. 13.)
- Mézeskalács sütés
- Karácsonyi ajándékok készítése
- Szent Család befogadása – iskolával közös program
- Karácsonyfa díszítés
- Karácsonyi ünnepély
- Pásztorjáték, mendikálás
- Madáretetés
- Farsangi fánk sütése
- Farsang az óvodában
- Szülői igény szerint felnőtteknek farsangi bál
- Farsang farka, Kiszebáb égetés

Tavaszi:

- Tavaszi hajtások, ültetések
- Kirándulás a határban
- Udvar takarítása
- Húsvéti tojásfestés
- Munkadélután, igény szerint húsvéti vásár
- Húsvét ünneplése
- Gergely – járás (márc. 12.) iskolába hívogatás
- Víz Világnapja (márc. 22.)

- Föld Világnapja (ápr. 22.)
- Májusfa állítás
- Anyák napja
- Kirándulás
- Évzáró
- Gyermeknap

Nyár:

- sportszerű játékok,
- Aratás nézése a határban

A konkrét programokat az éves munkaterv tartalmazza. A csoporton belül közösen ünneplik a gyerekek névnapjukat és születésnapjukat. Népi hagyományok ápolása körében megismerkednek a jeles napokhoz kapcsolódó szokásokkal, népi kézműves technikákkal. Kirándulások, séták, színházlátogatás, egyéb rendezvények szervezése a munkaterv szerint történik.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Mélyítse, gazdagítsa érzelmi életüket az ünnepvárással, az ajándékozással
- Az ünnepre való készülődés kölcsönös örömforrás legyen
- Az ünnep hangulata esztétikai élmény is adjon
- A gyermekek szereplési vágyait vegyük figyelembe, valamilyen formában lehetőleg minden gyermek vegyen részt
- Az ünnepet a mindennapok sorából az előkészület és a rendkívüliség emelje ki (dekoráció, ünnepi ruha, teremátrendezés)
- A gyermek tanulja meg, hogy nemcsak kapni öröm, hanem adni is.
- Az óvodapedagógusok határozzák meg az ünnep és a műsorok helyét, idejét, megvalósítását csoportjukban

X. ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

1999/2000. nevelési évben bevezetett és többször átdolgozott pedagógiai program érvényességi ideje a nevelőtestület határozata alapján öt év.

Időközi módosításra abban az esetben kerül sor, ha a feltételrendszerben változás történik vagy törvényváltozás indokolja. jelen esetben a 2013-ban készült és jóváhagyott Pedagógiai Programunk változott, mert 2014 szeptember 1-től a rábaszentmihályi óvoda már nem az enesei Tündéerkastély Óvoda tagintézménye. Változott 2016 szeptember 1-től, mert csatlakozott Györsövényház. A két kisközség óvodája telephely lett.

2018 szept. 1-től a módosítás a Kormány 137/2018. (VII.25) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendeletmódosítása alapján megtörtént.

Az átdolgozott pedagógiai programot a nevelőtestület elfogadta, a Szülői Munkaközösséggel ismertettük és elfogadták.

Az óvoda pedagógiai programjának nyomtatott formája megtalálható a Polgármesteri Hivatalban, az óvoda minden gyermekcsoportjában, az óvoda irodájában, Enese Honlapján és az Oktatási Hivatal közzétételi listáján.

Horváth Judit
óvodavezető

Enese, 2018. augusztus 30.

XI. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Elfogadta: Tündéerkastély Óvoda nevelőtestülete

1.....
2.....
3.....
4.....
5.....

6.....
7.....
8.....
9.....
10.....

Dátum: 2018. augusztus 30.

Egyetértését nyilvánította: Tündéerkastély Óvoda Szülői Munkaközössége

..... SZM választmány elnöke

Dátum: 2018. augusztus 31.

XII. FELHASZNÁLT IRODALOM

Óvodai Nevelés országos alapprogramja 363/2012. (XII.17.) Korm. Rendelete

B. Méhes Vera: Az óvónők és az óvodai játék

(Tankönyvkiadó, Budapest, 1982.)

Forrai Katalin: Ének az óvodában (Zeneműkiadó, Budapest, 1977.).

Villányi Györgyné: Játék a matematika?

Zsámboki Károlyné – Horváthné Szigligeti Adél: Matematika kézzel, fejjel, szívvel

Dr. Tóthszöllősiné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában

Foltin Jolán – Tarján T. Katalin: Játék és tánc az óvodában.

(Nyomda Kft., 1998.)

Napról napra a mi kalendáriumunk

(Pedelus Bt. Debrecen)

Lugosi Margit: Évszak – járó (1992)

RAABE óvodavezetési ismeretek

Az Tündérművelődési Óvoda Helyi Nevelési Programja (Enese, Fehértó,)2009